

Naturstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø
j.nr. NST-4800-00002

Landbrug & Fødevarer

Axelborg, Axeltorv 3
DK 1609 København V

T +45 3339 4000
F +45 3339 4141
E info@lf.dk
W www.lf.dk

CVR DK 25 52 95 29

Landbrug & Fødevarers bemærkninger til udkast til bekendtgørelse om overvågning af overfladevandets, grundvandets og beskyttede områders tilstand, og om naturovervågning af internationale naturbeskyttelsesområder

Hermed følger vores bemærkninger til ovennævnte bekendtgørelse. Først og fremmest antager vi, at alle de oplyste parametre, lokaliteter og grundvandsforekomster, prøvetagningsfrekvenser, analysemetoder, grænseværdier mv., er i fuld overensstemmelse med forpligtelserne i henhold til vandrammedirektivet og anden relevant lovgivning. Den igangværende og højaktuelle debat om fejl i forbindelse med grundvandsovervågningen, hvor der er peget på, at den danske definition af grundvand afviger fra den originale tekst i vandrammedirektivet, hvilket øger risikoen for at finde overskridelser af grænseværdier for nitrat og sprøjtemidler, understreger betydningen af korrekt implementering af overvågningen og præsentationen af resultaterne.

Det er ligeledes vores klare forventning, at Danmark ikke anvender grænseværdier mv., der går videre end en direktivnær implementering tilsiger. Hvis dette ikke er tilfældet, bør værdierne i bekendtgørelsen rettes til, så de harmonerer med niveauet i resten af EU.

Programmerne for kontrolovervågning og den operationelle overvågning skal designes på en måde, så der er tilstrækkelig dokumentation for tilstand, evt. indsatsbehov og effekter af allerede iværksatte foranstaltninger. Ambitionsniveauet for de tilhørende indsatsprogrammer må afspejle den viden, der genereres. Med de markante reduktioner i overvågningen i løbet af de seneste ca. 10 år, mener vi ikke, at viden er tilstrækkelig til at opsætte meget detaljerede miljømål og på den baggrund iværksætte omfattende indsatser. Vi har ingen grund til at tro, at overvågning efter den nye bekendtgørelses forskrifter, tilnærmelsesvis vil rette op på det efterslæb i viden, der allerede er opstået. Det er derfor ekstremt vigtigt, at bekendtgørelsen følges op af tilstrækkelig allokering af ressourcer til at dække både efterslæb i den eksisterende overvågning og de nye, stigende behov for data.

Både hvad angår overfladevand, grundvand og beskyttede naturområder er det helt afgørende, at der afsættes tilstrækkelige midler til at opstille og gennemføre overvågningsprogrammer, der tilvejebringer et korrekt og optimalt fagligt grundlag for at træffe de beslutninger, der ligger i regi af vandområdeplaner og Natura 2000-planer. Det er endvidere helt afgørende, at der sikres en kontinuitet i overvågningen, både i omfang og kvalitet samt økonomisk ramme, der stemmer overens med indsatsernes lange løbetid.

De nævnte planer og tiltag i regi her af kan have endog meget store konsekvenser for berørte landbrug, og det er derfor helt afgørende, at opbygningen af overvågningsprogrammet afspejler dette. Der er i dag en stor mangel på viden om blandt andet arter og naturtypers bevaringstilstand samt forekomster og udvikling, og det er helt afgørende for at sikre en reel forvaltning, at disse data sikres tilvejebragt gennem overvågningen.

Landbrug & Fødevarer er erhvervsorganisation for landbruget, fødevarer- og agroindustrien. Med en eksport på over 148 milliarder kroner årligt og med 183.000 beskæftigede repræsenterer vi et af Danmarks vigtigste eksport erhverv.

Ved at nytænke og synliggøre erhvervets bidrag til samfundet sikrer vi vores medlemmer en stærk placering i Danmark og globalt.

Overvågning af vandforekomster og naturområders tilstand skal gennemføres på en sådan måde, at den samtidig understøtter den politiske beslutning fra april 2014 om at indfase en målrettet arealregulering, som opfølgning på Natur- og Landbrugskommissionens anbefalinger fra 2013. Det betyder konkret, at prøvetagningsnetværket skal opbygges på en måde, så der indhentes den nødvendige viden om bl.a. transport af vand og næringsstoffer på en langt mindre skala, end det er tilfældet i dag. I den forbindelse skal det bemærkes, at mange vandområder ikke er beskrevet ordentligt. Eksempelvis er næsten halvdelen af Danmarks areal umålt opland, og den faktiske miljøtilstand i en række målsatte vandløb og øvrige vandområder kendes ikke – de har blot fået samme tilstandsklasse og målsætning som hoved- eller nabovandløbet. Disse mangler skal der rettes op på – det er mindst lige så vigtigt som at der måles med den rette frekvens og metode på de udvalgte stationer.

Ud over disse overordnede betragtninger, har vi en række specifikke kommentarer til selve bekendtgørelsen og dens bilag.

Bilag 1, punkterne 1 og 2: Udformning af hhv. kontrol- og operationel overvågning

Det er ekstremt vigtigt, at tæthed og frekvens af målinger er god nok til at understøtte både gennemførelse af vandrammedirektivet og øvrige direktivkrav samt omlægningen til en målrettet arealregulering. Navnlig er det helt centralt, at der sikres vand- og stoftransportmålinger i de områder, der i dag er umålte oplande.

Bilag 2: Overvågning af grundvandets kvantitative og kvalitative tilstand

Det er helt afgørende, at overvågningsnettet dækker de grundvandsforekomster, der er relevante i henhold til vandrammedirektivet. Som tidligere nævnt er der sket fejl i den danske oversættelse af vandrammedirektivet, så den danske definition går væsentligt længere end direktivteksten. Dette øger sandsynligheden for, at man – fejlagtigt – registrerer overskridelser, og dermed iværksætter unødvendige indsatser og restriktioner på anvendelsen af fx sprøjtemidler.

Bilag 3, punkt 2.4: De biologiske overvågningsresultaters sammenlignelighed

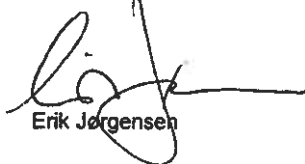
Kvalitetselementer, der ikke er interkalibreret efter forskrifterne, og hvor der ikke er truffet afgørelse om grænseværdier mellem de forskellige tilstande, må ikke blive anvendt til vurdering af målopfyldelse. Det indebærer, at hvis fx det danske fiskeindeks ikke er interkalibreret, så kan det ikke anvendes til at vurdere tilstanden – og naturligvis endnu mindre til at fastsætte og gennemføre indsatser.

Bilag 3, punkt 3.1: Vandløb

Overvågningssystemer og grænseværdier mellem kvalitetsklasser for vandløb bør tilrettes, så den danske opfindelse type 1-vandløb tages ud. De helt små vandløb er ikke en del af vandrammedirektivets typeinddeling af vandløb, der kun opererer med vandløb med oplande større end 10 km². Desuden – og som konsekvens af foregående afsnit – er kvalitetselementerne ikke interkalibreret med de øvrige EU-lande. Se i øvrigt bemærkningerne til Bilag 3, punkt 2.4.

Med venlig hilsen

Erik Jørgensen

Naturstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø
Marie-Louise Christensen

Dato: 28-11-2014
Sagsnr.: 01.00.00-K04-2-14
Henv. til: Mads Nedergaard
Natur og miljø
Direkte tlf.: 9611 7822
Afdeling tlf.: 9611 7557
teknik.miljoe@holstebro.dk
www.holstebro.dk

Holstebro Kommunes bemærkninger til overvågningsbekendtgørelsen, J.nr. NST-4800-00002

Overvågningsnet for vandforekomster og fastsættelse af program overvågning §§ 2 stk. 1 og 2.

I den nuværende programbeskrivelse for det Nationale Overvågningsprogram kan læses følgende i programmets formål ".... NOVANA tilvejebringer hermed et data-grundlag, der samtidig kan understøtte den kommunale forvaltning .."

Det bør fremgå af formålsbeskrivelserne for kontrol- og operationel overvågning, at data også skal kunne anvendes i kommunernes myndighedsbehandling samt deres generelle miljøforvaltning, herunder kommunernes bistand af vandrådene.

Udvælgelsen af kontrolovervågnings kvalitetslementer:

Det er ikke tydeligt i forbindelse med beskrivelsen af udvælgelsen af kontrolovervågnings kvalitetslementer, om de kvalitetslementer, som opfylder målsætningen om minimum god økologisk tilstand, enkeltvis kan udtages af kontrolovervågningsprogram. jf. bilag 1 afsnit 1.3, om kvalitetslementer. Endvidere er det usikkert om der stadig vil være årlig overvågning på reference stationer, der opfylder målsætningen.

Det er kommunens opfattelse, at kontrolovervågningen bør danne grundlag for et vidensniveau, som sikrer dokumentation for den generelle tilstand og udvikling ved fastholdelse af eksisterende tidsserier både for vandområder med og uden målopfyldte samt suppleret med en overvågningsfrekvens (hver tredje Vandområdeplan) for vandområder der opfylder minimum god økologisk tilstand i to på hinanden efterfølgende vandplanperioder og hvor basisanalysen ikke viser tegn på påvirkninger af vandområdet er ændret.

Undersøgelsesovervågningen § 2 stk. 4:

Programmet for undersøgelsesovervågningen, som er indeholdt i bekendtgørelsens § 2 stk. 4, er ikke beskrevet yderligere end de dele som fremgår af vandrammedirektivets bilag 5 stk. 1.3.3. jf. Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/60/EF af 23. oktober 2000 om fastlæggelse af en ramme for Fællesskabets vandpolitiske foranstaltninger.

Ifølge vandrammedirektivet skal undersøgelsesovervågningen endvidere danne grundlag for udarbejdelsen af et indsatsprogram til opfyldelse af miljømålene.

Det er kommunens opfattelse, at undersøgelsesovervågningen bør prioriteres, og er vigtig i kombination med kontrol- og operationel overvågning til at belyse årsager og årsagssammenhænge for den manglende målopfyldelse, så de efterfølgende indsatsprogrammer bliver udarbejdet på et aktuelt vidensgrundlag og sikrer en omkostningseffektiv implementering af de specifikke virkemidler for et givent vandområde.

Eksempelvis har man i 1. vandplanperiode for en lang række søer anvendt manglende viden omkring den interne næringsstofbelastning ift. manglende målopfyldelse. Her vil undersøgelsesovervågningen kunne danne grundlag for en fremtidig målrettet indsats for at sikre målsætningsopfyldelse samt bidrage til en mulig udvidelse/forbedring af det gældende virkemiddelkatalog.

Tilpasning af overvågningsprogrammerne §§ 2 stk. 6 og 7

Det er vigtigt at der foreligger aktuelle data til rådighed for kommunerne, når de skal planlægge og implementere de fremtidige indsatsprogrammer. Kommunerne i oplandet til Nisum Fjord har i forbindelse med udarbejdelse af forslag til indsatsprogram oplevet, at data har været forældede, hvilket har betydning for kommunernes valg af indsatsområder.

Det fremgår af udkastet, at Naturstyrelsen tilpasser og reviderer overvågningsprogrammerne, hvis miljømålet ikke kan forventes opfyldt. Kriterierne for hvornår og på hvilke grundlag Naturstyrelsen foretager tilpasninger og revideringer bør fremgå af programbeskrivelsen for det nationale overvågningsprogram og udmeldes til kommunerne.

Det er ikke tydeligt hvordan Naturstyrelsens effektivering af ændringer i overvågningsfrekvensen tænkes gennemført. Det er uklart, hvilke kriterier Naturstyrelsen påtænker at anvende. Det er derfor svært at vurdere effekten og betydningen heraf for kommunens sagsbehandling og det videre arbejde med eksempelvis Vandrådene.

Såfremt besparelserne på det operationelle overvågningsprogram tænkes anvendt til finansiering af undersøgelsesovervågningen ser kommunen mulighederne for at anvende et stræk reduceret overvågningsprogram styrket. Omvendt kan kommunen ikke støtte mulighederne om at reducere et allerede stærkt reduceret overvågningsprogram yderligere.

Klassificering af vandforekomsternes tilstand § 5: Grænser mellem kvalitetsklasser, bilag 3 - afsnit 3.2 søer

Af vandplanernes tabel 1.2.3 fremgår det, at referencetilstanden for klorofyl er EU-interkalibreret for søtyperne 2, 9, og 10. Kommunen er derfor overrasket over, at søtype 2 ikke som minimum fremgår af bilagets tabel 7.

Med venlig hilsen

Mads Nedergaard

Biolog

Natur og miljø

Kirkestræde 11, 7500 Holstebro

KLADDE

Limfjordsrådet

Miljøministeriet
By- og Landskabsstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø

Sekretariat:
Aalborg Kommune
Teknik- og Miljøforvaltningen
Stigsborg Brygge 5
9400 Nørresundby
Tlf. 9931 2000
Fax 9931 2009
www.limfjordsraadet.dk
stab.miljoe@aalborg.dk

Limfjordsrådets bemærkninger og supplerende forslag til Overvågningsprogrammet NOVANA 2011-15

Dato: 31. oktober 2010
J. nr.:
Init.: n1jtbj

De kommende vandplaner vil fremover lægge rammerne for natur- og miljøarbejdet i såvel staten som kommunerne. En afgørende forudsætning for at dette arbejde kan ske på en effektiv og omkostningsrigtig måde er, at det vidensgrundlag, som ligger til grund, er opdateret og fyldestgørende. Limfjordsrådet og kommunerne i Limfjordens opland har derfor stor fokus på det kommende overvågningsprogram NOVANA 2011-2015. Vi har med interesse læst det fremsendte høringsmateriale og har i det følgende beskrevet såvel programmets forudsætninger og struktur som de fokuspunkter, som vi i kommunerne særligt vil have for øje i den fremtidige dialog om overvågningsprogrammets indhold.

Allerede i høringssvarene i vandplanernes idefase samt i svar og kommentarer til forhøringen har vi opridset en lang række behov for overvågning af både generel karakter i forhold til de enkelte delområder (vandløb, grundvand, søer osv) men også af specifikke naturområder, hvor vidensgrundlaget efter vores opfattelse i dag ikke er tilstrækkeligt til at danne baggrund for den planlægning og indsats, som skal foretages i de kommende år.

Nærværende høringssvar vil derfor primært have generel karakter, idet vi forventer at indgå i en nærmere dialog om den mere konkrete opbygning og udmøntning af overvågningsprogrammet på stationsniveau med udgangspunkt i de tidligere fremsendte høringssvar. For at illustrere de enkelte punkter har vi i en række tilfælde eksemplificeret disse.

1. Ansvar og rollefordeling, Lov om Miljømål

Det fremgår af programmets formålsbeskrivelse, at et væsentligt element er at opfylde Danmarks forpligtigelser i forhold til EU-lovgivning. Det kan derfor som et udgangspunkt for en kommunal vurdering af overvågningsprogrammet være nyttigt kort at opsummere ansvars og rollefordeling mellem stat og kommuner i forhold til vand- og Natura 2000 planerne.

Formandskab:
Morsø Kommune, Teknik- og Miljøforvaltningen
Jernbanevej 7 Tlf. 9970 7000 www.morsoe.dk
7900 Nykøbing Mors Fax 9970 7246 naturogmiljoe@morsoe.dk

Næstformandskab:
Struer Kommune, Natur- og Miljøafdelingen
Østergade 13 Tlf. 9684 8401 www.struerkommune.dk
7600 Struer Fax 9684 8409 teknisk@struer.dk

Staten

Staten fastlægger indenfor rammerne af EU-direktiverne og Lov om Miljømål:

- Mål og operationelle kvalitetskrav
- Tidshorisont for målopfyldelse
- Supplerende indsats
- Omkostningseffektive virkemidler

Staten er dermed ansvarlig overfor EU for at:

- målene, kan nås med den angivne supplerende indsats og indenfor den angivne tidshorisont
- målene, kan nås til den angivne pris forudsat, at de angivne omkostningseffektive virkemidler anvendes

Bemærk her, at fastlæggelsen af den "supplerende indsats" kræver en fastlæggelse af den "baseline indsats", der er besluttet, finansieret og gennemført/forventes gennemført og hvilken effekt denne indsats forventes at få. Der fastlægges her en såkaldt baseline for tilstanden og dermed hvilken supplerende indsats, der er nødvendig for at nå målene.

Staten er dermed også ansvarlig for:

- Vurderingen af effekten af baseline indsatsen.

Kommunen

Kommunen skal:

- Gennemføre de dele af baselineindsatsen, der er kommunale opgaver (vedtagne spildevandsplaner, regionplanernes krav til spildevandsindsats i det åbne land etc.).
- Udarbejde kommunale handleplaner for gennemførelse af den supplerende indsats.
- Implementere de kommunale handleplaner.

Kommunerne er dermed ansvarlige overfor staten for at:

- den kommunale del af baselineindsatsen gennemføres indenfor de fastsatte tidsrammer.
- de kommunale handleplaner udarbejdes indenfor de fastsatte tidsfrister og i overensstemmelse med rammerne i vand- og naturplanerne.
- de kommunale handleplaner implementeres indenfor de fastsatte tidsfrister
- øvrig kommunal myndighedsbehandling og planlægning gennemføres i overensstemmelse med planernes mål og retningslinjer

Kommunerne er dermed ikke ansvarlige for:

- Opfyldelse af mål
- Effekt af, og tidshorisont for effekt af, baseline indsats.
- Effekt af, og tidshorisont for effekt af, supplerende indsats.
- Effekt af, og tidshorisont for effekt af, de fastlagte omkostningseffektive virkemidler.

Som følge af ovenstående ansvars- og rollefordeling forudsættes det dermed, at staten udfører den overvågning, som skal til i forhold til statens nationale forpligtigelser såvel som i forhold til kommunernes indsats overfor blandt andet handleplaner og indsatsplaner.

Skal kommunerne involveres i natur- og miljøovervågningen, forventer vi naturligvis at få tilført de tilstrækkelige ressourcer hertil. Dette gælder også i det tilfælde, at der skal ske anvendelse af andre virkemidler end indsatsplanens omkostningseffektive virkemidler og i det omfang, at kommunen bliver ansvarlig for effekt af - og tidshorisont for virkemidlerne implementering og effekt.

2. Formål og rammer for programmet

Det fremgår af den historiske oversigt i programbeskrivelsens del 1:

- At overvågning af vandmiljøet i 1974 blev formaliseret som en væsentlig del af amternes miljøarbejde
- At et nationalt overvågningsprogram i 1987 blev iværksat som et supplement til amternes regionale overvågning
- At amternes overvågningsindsats i 2007 overgik til staten

Det vil sige, at statens overvågning skal tilgodese såvel statslige som kommunale behov for natur- og miljødata som grundlag for kommunal forvaltning og planlægning.

Det kan derfor undre, at det i formålsafsnittet kun nævnes, at programmet skal understøtte national forvaltning?

På By- og Landskabsstyrelsens orienteringsmøde om det nye Overvågningsprogram blev det nævnt, at den samlede økonomiske ramme for det nye program svarede til rammen for overvågningsprogrammet i 2007 minus rationaliserings- og effektiviseringsgevinster. Dette betyder, at rammen for det samlede Overvågningsprogram i 2011 er 258 mio. kr.

Den økonomiske ramme for den samlede nationale overvågning i 2011 er dermed markant mindre end den tilsvarende økonomiske ramme for det samlede overvågningsprogram før kommunalreformen i 2006 som også omfattede en regional overvågning.

Limfjordsrådet stiller spørgsmåltegn ved hvorvidt det, med de overvågningsbehov, der affødes af Vandramme- og Habitatdirektiverne, er muligt at tilgodese både nationale og kommunale databehov indenfor en økonomisk ramme, der er mindre end 2006 rammen til national overvågning og langt mindre end den samlede ramme for national og regional overvågning i 2006.

Limfjordsrådet opfordrer derfor til, at den samlede ramme for natur- og miljøovervågningsprogrammet NOVANA udvides og at denne udvidelse primært rettes imod regionale/kommunale problemstillinger.

3. Fokuspunkter

Data til kommunal forvaltning/myndighedsopgaver

Som udgangspunkt forudsættes det som tidligere nævnt, at staten har sikret, at de statslige behov dækkes og det er under alle omstændigheder statens ansvar, at det sker. I det følgende fokuseres derfor primært på det kommunale databehov.

Det er nødvendigt, at der er opdateret viden om konkrete vandområder i forhold til konkrete problemstillinger. Dvs. at den operationelle overvågning skal være tilstrækkelig omfattende i tid og rum.

Det er vor vurdering, at NOVANA 2011-2015 med hensyn til den operationelle overvågning ikke er fyldestgørende for at danne den nødvendige baggrund for de kommunale handleplaner.

I udkast til vandplanen for hovedvandopland 1.2. Limfjorden er Hjarbæk Fjord et selvstændigt delvandområde med særskilt mål for så vidt angår næringsstofreduktion m.v. Jvf. udkast til vandplan for Limfjorden bygger de fastsatte vurderinger af indsatsbehovet bl.a. på vegetationsundersøgelser, klorofylniveauer, iltvind, total N og P koncentrationer etc. i perioden frem til 2006 for det konkrete område. På denne baggrund undres man over, at der i det nye overvågningsprogram ikke er målestationer i Hjarbæk Fjord, der kan følge udviklingen i alle disse parametre. Fremover vil det dermed ikke være muligt at dokumentere udvikling og effekt af indsats i Hjarbæk Fjord-oplandet.

Indsats overfor søer og marine vandområder kræver viden om belastningsforhold såvel fra år til år som for variationer over året for kvalificeret indsats til reduktion af belastning og forbedret tilstand. De afsatte ressourcer til belastningsopgørelser til søer større end 5 ha i den operationelle overvågning rækker kun til maksimalt halvdelen af de søer, der er i risiko for ikke at opfylde målsætningen i 2015.

Den operationelle overvågning foretages i udvalgte år på udvalgte lokaliteter. Den viden, som fremkommer på baggrund af den operationelle overvågning, har dermed en "punktformig" karakter. Der er imidlertid brug for at vide noget om udviklingen i de pågældende recipienter på såvel kort som lang sigt. Kommunerne antager, at staten sikrer, at kontrolovervågningen er tilstrækkelig til, at denne vurdering af udvikling kan foretages.

Indsats overfor et meget stort antal lokaliteter er udskudt til næste planperiode på grund af manglende viden. Hvordan sikrer staten at denne viden fremskaffes, således at der kan etableres indsats og opfølgning i overensstemmelse med Vandrammedirektivets retningslinjer.

Der er indikationer på, at fosfortilførslen til alle kystvande inden for hovedopland Limfjorden bør reduceres for at sikre opfyldelsen af miljømål. Samtidig er det konstateret i udkastet til vandplanen, at der blandt andet er en manglende viden om sedimentpuljen af fosfor. Når man læser overvågningsprogrammet fremgår det imidlertid ikke – som umiddelbart forventet – at dette afklares og overvåges i det kommende overvågningsprogram.

Der er et meget stort antal lokaliteter, som ikke er omfattet af overvågningsprogrammet. Vandhuller, naturtypelokaliteter i Natura 2000 områder, marine delområder, vandløbsstrækninger. Hvordan vil staten sikre et tilstrækkeligt vidensgrundlag for disse lokaliteter, således at den nødvendige viden til udarbejdelse af handleplaner genereres for disse lokaliteter?

I programmet er der lagt op til at modelværktøjer i højere grad end tidligere skal supplere egentlige målinger. Kommunerne bifalder en højere anvendelse af modelværktøjer, men det er væsentligt at slå fast, at modeller ikke kan erstatte målinger men kun supplere disse. Specielt når modeller anvendes til beskrivelse af konkrete lokaliteter.

I den forbindelse er det for kommunerne interessant at vide i hvor stort omfang kommunerne vil have mulighed for at belyse kommunale problemstillinger i forbindelse med modelkørsler og modelvurderinger.

I det omfang vidensgrundlaget ikke er tilstrækkeligt til given handling, må kommunerne antage at staten finansierer en supplerende overvågning.

I lyset af ovenstående bør der kigges på om programmet mere specifikt genererer de miljø- og naturdata, vi har behov for at gennemføre den kommunale forvaltning/myndighedsbehandling blandt andet indenfor følgende områder:

Div. Udledningstilladelser

- Hvordan vil staten sikre tilstrækkelig viden til forøget indsats imod regnvandsudløb som nævnt i forbindelse med offentliggørelse af vandplanerne.
- For at målrette indsatsen for at reducere næringsstofbidraget fra diffuse kilder herunder landbruget er det nødvendigt med et udbygget prøvetagningsnet i vandløb suppleret med målrettet udvikling af modelværktøjer til beregning af udvaskning og belastning.
- For vurdering af belastningen fra det åbne land er det nødvendigt at have opdateret viden om målsætningsopfyldelse i de relevante vandløb. Hvordan vil staten sikre et fyldestgørende og opdateret vidensniveau i alle vandløb (i øjeblikket anvendes data der er 5 år eller ældre)?

Miljøgodkendelser

- I forhold til miljøgodkendelser bør der blandt andet være fokus på datagrundlaget i forhold til miljøfremmede stoffer og tungmetaller. I forhold til f.eks. miljøgodkendelser af dambrug stilles der krav til viden om baggrundskoncentrationer i vandløb for en række stoffer. Data der ikke findes i dag. Løser det nye program dette behov?

Miljøvurderinger

- Agter staten at sikre, at der er de tilstrækkelige værktøjer til rådighed til dokumentation og vurdering af effekt. Eksempelvis metoder til overvågning af mindre vandområder?

Planlægning

- Der er i overvågningsprogrammet lagt op til, at der gennemføres et relativt lavfrekvent antal fosformålinger til ca. en tredjedel af de udpegede søer med behov for operationel overvågning. Hvordan vil staten sikre at den fornødne viden indhentes for de resterende søer?

Virkemidler i forhold til Grøn Vækst

- Hvordan sikres viden om effekten af vådområder til kvælstoffjernelse, fosfor-ådale, nedlæggelse af spærringer og andre miljøforbedrende tiltag? Der er et stort behov for at dokumentere og evaluere de konkrete programmer men også for at generere viden, som kan anvendes til effektivisering af kommende programmer. Kommunen som den udførende instans vil blive afkrævet dokumentation for effekten af de udførte tiltag og der bør derfor også ske en overvågning af effekten af de enkelte vådområdeprojekter.
- Hvordan vil staten sikre dokumentation for, at målet på reduktionen af kvælstofudledningen til de marine områder på de 9000/19000 ton kvælstof nås?

Data til gennemførelse af kommunale handleplaner

- Kommunerne har behov for, at overvågningsprogrammet tilvejebringer et fuldstændigt datagrundlag for udarbejdelse af næste generation af kommunale handleplaner.

4. Sikkerhed på overvågningsdata

Vidensniveau og usikkerhed på overvågning og prøvetagning "skal holde i retten". Vi forventer derfor, at det niveau for vidensindsamling, som lægges i overvågningsprogrammet, er tilstrækkeligt til at modsvare den nødvendige dokumentation for den krævede indsats. I søprogrammet er nævnt DMU-notat vedr. sikkerhed på gennemsnitsberegninger. Vi må antage, at bemærkningerne omkring usikkerheden på dataindsamlingen er et udtryk for en generel opmærksomhed på emnet i alle delprogrammer, således at der ikke er eller opstår tvivl om dokumentation af behovet for indsats og effekt af denne. I modsat fald forventer vi, at staten iværksætter tiltag, som forbedrer sikkerheden på vidensgrundlaget.

Opsplitningen i et forholdsvis lille kontrolovervågningsnet, øget modelanvendelse og et direktivbestemt operationelt overvågningsnet betyder dels, at den generelle vidensopbygning kommer under pres men også, at der geografisk set vil kunne komme "hvide pletter" på landkortet, hvorfra der ikke foreligger måledata.

Kontrolovervågningen skal, blandt andet ved hjælp af modellering, kunne anvendes som dokumentation for en given tilstand og udvikling for alle naturtyper og arter samt for alle de lokaliteter, hvor den operationelle overvågning ikke er "til stede". Dette kræver, at kontrolovervågningen ikke alene giver repræsentative nationale oplysninger, men også har en opløsning, der kan give repræsentative lokale oplysninger. Samtidigt er forskellige naturtyper meget forskellige i system og struktur. Det er derfor nødvendigt at have et tilstrækkeligt og opdateret vidensgrundlag for alle relevante naturtyper.

Hvordan vil staten sikre en nødvendig og fyldestgørende referenceviden til brug for perspektivering af den operationelle overvågning, herunder for de naturtyper som ikke er omfattet af kontrolovervågningen.

Der er 35 vandløbsstationer med årlig prøvetagning til beskrivelse af udvikling i tilstanden i danske vandløb. I betragtning af variationen i vandløb fra år til år og fra vandløb til vandløb et helt utilstrækkeligt antal til at beskrive udviklingen i vandløb af forskellige typer, størrelser og placering.

Der er afsat midler til årlig prøvetagning i 18 søer. Der er en række søtyper i Danmark, som indbyrdes er meget forskellige i økologisk sammenhæng og struktur. Hvordan vil staten sikre et tilstrækkeligt og statistisk sikkert grundlag for vurdering af tilstand og udvikling i alle søtyper?

Som nævnt forudsætter vi, at den geografiske opløsning, sikkerhed og prøvetagningshyppighed opfylder de krav til dokumentation, som vil blive stillet af politikerne som baggrund for planlægning og beslutninger.

Vi forudsætter desuden, at den geografiske opløsning, sikkerhed og prøvetagningshyppighed opfylder krav til dokumentation i forhold til den kommunale indsats og kan tilfredsstille diverse klage- og ankeinstanser.

5. Natura 2000

Specielt i forhold til Natura 2000 områder og arter er spørgsmålet om sikkerhed på data ikke en politisk, men en juridisk afvejning. Tilstrækkelig dokumentation skal således foreligge for de konkrete Natura 2000 områder. Eksempelvis skal et givet projekts påvirkning af beskyttede arter og naturtyper konkret kunne vurderes, hvis det skal gennemføres/afvises. Er geografisk opløsning, sikkerhed og prøvetagningshyppighed god nok til at tilfredsstille et sådant krav?

Manglende data og kendskab til Natura 2000-områder gør det svært at udføre de kommunale myndighedsopgaver. Et eksempel er Hellerød Kær, som er et vestjysk naturområde, der ligger inden for et Natura 2000-område. Størstedelen udgøres af et ekstrem rigkær, men der findes også væld, sure overdrev og heder. Naturområdet er omgivet af intensiv dyrket landbrugsland med landbrugsudvidelser. For nuværende er der ingen statslige overvågningsdata tilgængelig for området, hvilket blandt andet gør det meget svært for kommune at behandle ansøgninger om husdyrudvidelser.

Der er en speciel problemstilling for N2000 områder, hvor vandplanindsatsen er udskudt på grund af manglende viden. Hvornår i planperioden vil det, med det datagrundlag der tilvejebringes med det nye program, være muligt at afgøre, om et givet projekt påvirker de beskyttede arter og naturtyper negativt? For når der mangler viden kan det vel ikke afgøres i dag?

I en lang række tilfælde er der ikke dokumentation for udpegningsgrundlaget for NATURA 2000 områderne. Dels foreligger der ikke en fyldestgørende dokumentation for det nuværende udpegningsgrundlag og der er desuden ikke foretaget en egentlig kortlægning af områderne for en eventuel supplering af udpegningsgrundlaget.

Det fremgår af overvågningsprogrammet, at det ikke er alle områder, der er dækket af overvågningen. I Limfjorden er der store områder med naturtypen 1160 "Større bugter og vige". Af udkastet til overvågningsprogrammet fremgår det imidlertid, at kun 74 % af antallet af områder bliver undersøgt. For at myndigheder (kommuner og stat) i sagsbehandlingen skal kunne indfri de forpligtelser, som den danske stat har overfor EU, herunder vurdere planer og

projekters virkning på habitatområder under hensyn til de enkelte områders bevaringsmålsætninger, er det nødvendigt, at overvågningsprogrammet kan redegøre for bevaringsstatus for de marine naturtyper i de konkrete områder. Overvågningsprogrammet bør således udbygges til at omfatte alle marine Natura 2000-områder og naturtyper med et passende antal repræsentative prøver/transekter.

Det er nødvendigt, at der i tilrettelæggelsen af prøvetagningen tages hensyn til placering og antal af prøvetagningsstationer, således at variation indenfor og mellem vandområder kan dokumenteres.

Det er angivet, at prøveantal og frekvens er tilpasset de enkelte områders vanddybde, størrelse og naturtype. Limfjordsrådet mener, at det er vigtigt, at områdets udformning også overvejes.

Udbredelsen af de marine naturtyper er ikke tilstrækkeligt kendt. For naturtype 1150 Kystlaguner og strandsøer synes det eksempelvis ikke helt klart, hvor de mindre kystlaguner forefindes. Det anbefales, at der foretages en vejledende registrering i forbindelse med overvågningsprogrammets gennemførelse og at resultaterne formidles til relevante myndigheder.

Den marine overvågning iht. Habitatdirektivet fokuserer på Vandrammedirektivets biologiske indikatorer som ålegræs, makroalger og bundfauna. Det er dog efter Limfjordsrådets opfattelse nødvendigt også at overvåge presfaktorerne, herunder næringssalt-niveauerne i vandsøjlen/sedimentet, miljøfarlige stoffer i biota og sediment, fysiske påvirkninger som muslingeskrab etc. Og at denne overvågning er så detaljeret, at der kan redegøres på habitatområdeniveau og ikke kun mere overordnet og generelt for Limfjorden/enkelte Natura 2000-områder.

Limfjordsrådet efterlyser en plan for overvågning af habitatnaturtyper, ansvarsarter og rødlistearter udenfor habitatområderne. Kommunerne vil i deres planlægning og sagsbehandling blive stillet til ansvar for viden herom.

6. Undersøgelsesovervågning

Der er ikke afsat midler til undersøgelsesovervågning i program 2011-2015.

- Undersøgelsesovervågning har blandt andet til formål at fastslå omfang og konsekvenser af forureningsuheld, som typisk vil have lokal karakter. Vurdering af behov for undersøgelsesovervågning har således i høj grad kommunernes interesse.

Hvordan afgrænses de forureningsuheld, der er omfattet af undersøgelsesovervågningen?

- Hvordan er et beredskab i denne sammenhæng organiseret?
- Er en koordination med det kommunale beredskab overvejet?

I forbindelse med Grøn Vækst 2 aftalen er det besluttet at en række forhold skal belyses nærmere:

- Tænkes sådanne undersøgelser indarbejdet som undersøgelsesovervågning?
- Er der en økonomisk ramme ud over de 258 mio. kr. til denne type undersøgelser?

7. Datatilgængelighed og overblik

Kommunerne skal i deres forvaltning og myndighedsbehandling sikre at nye projekter holder sig inden for planernes rammer. I praksis betyder det, at den enkelte kommune indenfor et opland eller naturområde og på tværs af kommunegrænser løbende skal kunne skabe sig et overblik over udvikling og ændringer i belastningskilder og sætte disse i forhold til baseline og supplerende indsats.

Det vurderes, at dette ikke i dag er en realistisk eller overkommelig opgave for den enkelte kommune. Der bør derfor etableres et IT system f.eks. i regi af Miljøportalen, der på tværs af administrative grænser, muliggør den nødvendige løbende sammenstilling af data indenfor oplande og naturområder.

Vi opfordrer desuden til, at Naturdatabasen gøres operationel i forhold til såvel statens som kommunernes behov. Den foreliggende version gør det meget vanskeligt/ikke muligt at kombinere oplysninger på lokalitetsniveau, hvilket er nødvendigt i forbindelse med en udformning af handle- og indsatsplaner.

Generelt opfordres til at data fra overvågningsprogrammet gøres så tilgængelige som muligt. Det vil sige hurtigt, lettilgængelige og hvor relevant i bearbejdet form og på så specifikt geografisk niveau som muligt.

Eksempelvis kan fugledata ofte være mangelfulde, svært tilgængelige og uoverskuelige at få overblik over i forhold til et konkret Natura 2000-område eller en konkret lokalitet i et Natura 2000-område.

8. Afrapportering af resultater og videreformidling af data

Uanset omfanget af overvågningen vil der blive indhentet data fra mange lokaliteter. Det er meget vigtigt, at disse resultater bliver formidlet til de borgere og de myndigheder, som i øvrigt har ansvar og interesse i de pågældende områder. Det er derfor afgørende for værdien af overvågningsprogrammet, at der ikke blot er en national afrapportering, der forholder sig til generelle og nationale problemstillinger, men også en regional og lokal videreformidling af de konkrete undersøgelser af enkeltområder.

Specifikke kommentarer til Overvågningsprogrammets del 2

Det skal påpeges, at det er meget vanskeligt at forholde sig specifikt til overvågningsprogrammet, når Overvågningsprogrammets del 3 med angivelse af konkrete lokaliteter og konkret overvågning ikke foreligger. I kommunerne forventer vi som nævnt at indgå i dialog om udpegning af stationer og prøvetagningsfrekvens.

Vi har i øvrigt følgende kommentarer:

Vandløb

Det understreges at: "Pålidelige målinger til beregning af stoftransporten er et meget væsentligt element til brug ved vandplanlægningen". Det er glædeligt, at programmet understreger et meget vigtigt princip, som kommunerne forventer bliver opfyldt i det foreliggende program.

I teksten står der: "der er udvalgt et antal repræsentative vandløbsstationer til undersøgelse". Den operationelle overvågning har til formål at skaffe konkret viden om konkrete vandområder som baggrund for konkret handling. Derfor kan repræsentative stationer, der beskriver generelle men ikke stedspecifikke forhold, ikke anvendes i den operationelle overvågning til konkret vurdering men kun som perspektivering.

Kampagnemålinger: Hvordan sikres koordinering mellem delområder og hvilke aktører tænkes, at skulle involveres.

Der skal overvåges "et så vidt muligt repræsentativt udsnit af danske vandløb og vandløbstyper". BLST signalerer her selv, at overvågningen er utilstrækkelig og ikke dækkende. Uden Overvågningsprogrammets del 3 kan læseren ikke vurdere vandløbsovervågnings dækning.

Der er sket en voldsom reduktion i antallet af vandløbsstationer, hvilket både har konsekvens for nøjagtigheden på nationale vurderinger men også for beskrivelsen af den lokale vandløbstilstand.

Makroinvertebrater som interkalibreret kvalitetselement bedømmes kun vha. sparkeprøve. Hvordan vil man sikre statistisk sikkerhed på bedømmelsen i forhold til krav i Vandrammedirektivet og sammenhængen til DVFI metode.

Der refereres til stationer med manglende eller forældet viden og nævnes: "såfremt de manglende data indsamles". Kommunerne antager, at der igangsættes den fornødne overvågning, således at vidensgrundlaget for lokaliteter med manglende eller forældet viden bliver tilstrækkeligt til at kunne sætte den nødvendige indsats i gang i næste planperiode.

Den operationelle overvågning i 2011-2015 vil ikke være rettet mod at dokumentere effekten af indsats i den første planperiode blandt andet med den begrundelse, at det tager lang tid, før respons kan ses. Limfjordsrådet er ikke enig i denne vurdering og princippet vil under alle omstændigheder give kommunerne problemer, hvis en dokumentation af effekt først kan skaffes 4 – 6 år efter en indsats.

Artsovervågning

Vi forudsætter, at der afsættes midler til overvågning af såvel lokaliteter med kendt forekomst af beskyttede arter men også af lokaliteter med potentiel forekomst, idet alle forekomster af beskyttede arter inden og udenfor Natura 2000 områder ikke er kendte og dokumenterede.

Stoftransport

Der skal gennemføres stoftransportundersøgelser på 163 stationer på landsplan. Hvordan vil man skaffe dokumentation for indsats overfor blandt andet kvælstofudvaskningen (eksempelvis vådområdeindsatsen) med det skitserede og meget ekstensive prøvetagningsnet.

De 113 havbelastningsstationer dækker tilsammen et oplandsareal svarende til 49 % af Danmark. Men det er kun de centrale dele af Jylland, Fyn og Sjælland, der er dækket. Randområder langs kysterne overvåges ikke og den største del af Limfjordens opland er ikke omfattet af overvågning. I forhold til at foretage en aktiv indsats i Limfjordens opland er det helt afgørende, at der er en tilstrækkelig overvågning af næringsstofftilførslen til fjorden. Både generelt for hele fjorden men også og ikke mindst til delområder.

Der afsættes midler til undersøgelse af 35 mobile søtilløb – og afløb. Der er behov for operationel overvågning i ca. 60 søer om året i hvert år i planperioden. Der vil typisk være et til to større tilløb og et afløb til hver sø. Dvs. at der foretages kvalificeret massebalancebestemmelse i størrelsesordenen 15 - 20 søer om året. Hvordan sikres den nødvendige viden om stoftil- og fraførsler til de resterende ca. 40 søer om året?

Der måles kun for fosfor i de undersøgte søtilløb. Dvs. at fraførslen af fosfor skal beregnes på baggrund af søprøver. I søprogrammet er det beskrevet, at der foretages syv prøvetagninger pr. år – seks om sommeren og en om vinteren. Hvordan vil man sikre en tilstrækkelig opgørelse af fosfortransporten ud af søerne i vinterperioden, hvor den største afstrømning finder sted og variationen i næringsstofkoncentrationen er stor på baggrund af én prøve?

Kvælstof spiller en væsentlig rolle i søers økologi og i mange tilfælde er kvælstof den regulerende faktor for vækst og produktion. Det er derfor meget vigtigt at kende kvælstofbalancen for de operationelle søer. I overvågningsprogrammet skal der ikke måles for kvælstof. Hvordan sikres det tilstrækkelige kendskab til kvælstoftil- og fraførslerne uden målinger?

Søer

Kontrolovervågningen skal danne baggrund og referencegrundlag for den regionale forvaltning. Kontrolovervågningen fokuserer på de hyppigst forekommende og mest udbredte naturtyper. Hvordan vil staten sikre et tilstrækkeligt vurderingsgrundlag og referenceramme for de naturtyper, som ikke er omfattet af kontrolovervågningen?

”Kontrolovervågningen vil være geografisk stratificeret og de væsentligste danske søtyper herunder brakvandssøer omfattes.” Dette gælder kun tilstandsovervågningen. Kontrolovervågning af udvikling omfatter kun 18 søer og brakvandssøer er eksempelvis ikke omfattet.

Belastning til de kontrolovervågede intensive søer: Der er afsat midler til 19 stoftransportstationer til ”de intensive søer”. Hvis det antages, at der er to større tilløb og et afløb til søerne, rækker disse 19 stationer altså til ca. 6 søer. Alternativt skal de 19 stationer spredes ud på flere søer, hvilket vil medføre at stofbelastningen vil blive opgjort på et dårligere grundlag til disse søer. Her gøres der opmærksom på, at sammenhænge mellem stoftransport og udviklingen i denne og søernes tilstand er meget væsentlig i forhold til at vurdere effekt af indsats i oplandet. Og at viden om denne sammenhæng til brug i den øvrige del af sø- og vandløbsprogrammet alene generes af disse ganske få 19 stationer.

Operationel overvågning omfatter 7 målinger. Seks i sommerperioden og én om vinteren. For en overordnet beskrivelse af nuværende tilstand er disse 7 målinger måske tilstrækkelige. Men den operationelle overvågning skal danne baggrund for kommunernes indsats i søoplandet og i søen. Her vil et kendskab til variationer i

tilstand ikke mindst i vinterperioden være nødvendig. Det vil endvidere være nødvendigt at have et solidt kendskab til sedimentforhold i søen (der er kun afsat midler til sedimentundersøgelser i 13 ud af 62 søer om året), for at kunne vurdere intern belastning. Yderligere vil fiskesammensætningen i søen være helt afgørende for søens tilstand og den indsats, som skal foretages for at forbedre denne. Der er ikke afsat midler til fiskeundersøgelser overhovedet.

Fytoplankton som et kvalitetselement i Vandrammedirektivet er ikke omfattet af den operationelle overvågning. Kommunerne antager, at BLST ikke vurderer, at kommunerne kan blive stillet til ansvar for at viden om denne vandrammeparameter ikke er sikret. Viden om fytoplanktons forekomst og sammensætning er i øvrigt ofte væsentlig i forvaltningen af søer. Således vil forekomst af blågrønalger være helt afgørende for søens anvendelsesmulighed som badesø. Den manglende overvågning af fytoplankton efterlader kommunerne med et problem blandt andet i forhold til at kunne vurdere søens anvendelse til rekreative formål.

Hvordan vil BLST sikre en overvågning af de større søer, som ikke er omfattet af enten kontrol- eller operationel overvågning ift. naturplanerne?

Der overvåges i alt 1800 søer og vandhuller i forhold til beskrivelse af naturtype og tilstand i planperioden. Der findes i Danmark skønsmæssigt omkring 117.000 søer og vandhuller større end 100 m². Hvordan vil BLST sikre et tilstrækkeligt vidensbehov for de resterende søer og vandhuller?

Beskyttede sønaturtyper inden- og udenfor Natura 2000 områder skal sikres i naturplanerne. Hvordan vil BLST sikre et tilstrækkeligt vidensniveau for de naturtyper, som ikke er omfattet af overvågningsprogrammet.

En variation i præcisionen på et sommergennemsnit af klorofyl bestemt på baggrund af 6 sommerprøver er mere end 100 %. Hvordan vil BLST sikre at de krav, som kommunerne skal stille til aktiviteter i søernes opland, kan blive gennemført og at en nødvendig kravværdi kan blive overholdt, når usikkerhed på bestemmelsen er så stor som skitseret?

Punktkilder

Formålet er at overvåge prioriterede forvaltningsmæssige behov og forpligtigelser. Hvordan vil staten sikre, at den øgede fokusering på indsats overfor regnvandsbetingede udløb i Grøn Vækst bliver fulgt op af et tilstrækkeligt vidensgrundlag for rationel og optimal indsats.

Grundvand

Limfjordsrådet ser gerne en forøget indsats på beskrivelse af integrationen mellem grundvand og overfladevand.

Det marine overvågningsprogram

Som tidligere nævnt mener vi, at det er nødvendigt at have en målestation i Hjarbæk Fjord, der kan følge udviklingen i alle relevante parametre. Ud fra det foreliggende materiale ser det ikke ud til at en sådan er planlagt. Hjarbæk Fjord er særskilt målsat og Natura 2000 område og det er dermed helt afgørende, at der er behørig dokumentation for effektevaluering af indsatsen i fjordens opland.

Limfjordsrådet har konstateret, at der ligesom tidligere er en randstation ved Hals, der forventeligt skal bruges til beregningen af næringsstoftransporten gennem Limfjorden. Vi undrer os over, at der ikke længere er angivet en tilsvarende ved Thyborøn Kanal til belysning af, hvad der kommer ind fra Nordsøen.

Der er jvf. udkast til vandplan konstateret, at der er manglende viden på en række parametre til endelig målfastsættelse og indsatsbehov. Eksempelvis er der indikationer på, at fosfortilførslen til alle kystvandene inden for hovedoplandet bør reduceret for at sikre opfyldelsen af miljømålene. Samtidig er det dog konstateret i udkastet til vandplanen, at der er en manglende viden om sedimentpuljen af fosfor. Når man læser overvågningsprogrammet fremgår det imidlertid ikke – som umiddelbart forventet – at dette afklares og overvåges i det kommende overvågningsprogram. Limfjordsrådet mener, at indsatsbehovet og opfølgningen i de kommende vandplangenerationer skal bero på et tilstrækkeligt datagrundlag, der kan give udgangspunktet for eventuelle modeleringer og at dette bør afspejles i overvågningsprogrammet. Herunder som nævnt sedimentkemiundersøgelser, der også kan bidrage til at redegøre for udvekslingen af kvælstof og især fosfor mellem bunden og vandet lige over.

Formidling

Det er i forbindelse med ovenstående meget vigtigt, at resultaterne formidles så tilpas detaljeret, at myndighederne i sagsbehandlingen kan bruge dem på lokalitetsniveau.

Placering af prøvetagning/transekter

Habitatområde 15 Nibe- Gjør Bredning omfatter også Halkær Bredning, der må karakteriseres som naturtype 1160 (Større lavvandede bugter og vige). Halkær Bredning er et mindre afgrænset vandområde med meget begrænset vandudskiftning med den resterende del af Nibe Gjør Bredning. Oplandet til Halkær Bredning er til gengæld meget stort i forhold til Bredningen og med det største dyretryk overhovedet i oplandet til Limfjorden. Det er nødvendigt, at der i tilrettelæggelsen af prøvetagning tages hensyn til sådanne forhold og at alle de mere eller mindre aflukkede vandområder overvåges nøje, især hvis de oven i købet udgør en del af et Natura 2000 område.

Limfjorden som V1 område er klassificeret som et af de marine områder, hvor datagrundlaget er bedst. Dette er måske rigtigt i forhold til en vurdering af generelle forhold i Limfjorden. Der er imidlertid meget stor variation imellem de enkelte dele af Limfjorden, hvor de lukkede vandområder som eksempelvis Lovns Bredning kræver et særskilt datagrundlag og overvågningsprogram for en målrettet indsats for at forbedre tilstanden.

Hvorfor er strategien for sø og marin overvågning forskellig? I søovervågningen omfatter kontrolovervågning i forhold til udvikling overvågning hvert år og den operationelle overvågning foretages en gang i planperioden. I den marine overvågning gennemføres kontrolovervågningen en gang i planperioden, mens de operationelle overvågning skal foretages hvert år.

På figur 8.1 kan man se, at der er fire stationer i Limfjorden, hvilket er helt tilstrækkeligt til at beskrive den variation der er i Limfjorden.

Ålegræs er en afgørende kvalitetsparameter, som i væsentlig grad fastlægger målsætningsniveau og -opfyldelse. Dybdegrænsen for ålegræs vil være meget variabel langs Limfjordens kyster og derfor er det nødvendigt med et helt anderledes udbygget netværk af stationer/transekter i Limfjorden end det skitserede. I takt med at de øvrige kvalitetselementer bliver interkallibrerede og implementeret i vandplanen vil der desuden opstå et behov for detaljeret undersøgelse af disse elementer.

Udviklingen i forekomst af muslinger er et centralt element ikke mindst i Limfjorden. Hvordan vil BLST sikre en tilstrækkelig overvågning af forekomst og udvikling i muslingeforekomsten i hele Limfjorden. Dels i forhold til at vurdere den generelle tilstand i fjorden men også for at have et tilstrækkeligt datagrundlag til en kvalificeret sagsbehandling overfor muslingefiskeri/-skrab.

Limfjordsrådet og limfjordskommunerne vil have interesse i at blive inddraget i arbejdet omkring udvikling og anvendelse af modeller i Limfjorden.

Miljøfremmede stoffer

Limfjorden som et stort og lukket vandområde vil i marin sammenhæng have særligt behov for viden om miljøfremmede stoffer, da vandet i fjorden kun langsomt udskiftes og en eventuel udledning af miljøfremmede stoffer kan dermed have relativ stor effekt.

Arter og naturtyper

Generelt:

Største udfordring i fht. anvendeligheden af overvågningsprogrammet er :

1. at sikre tilstrækkelig detaljerede data, som kan anvendes til konkret at foretage konsekvensvurderinger af planer og projekter, jf. Habitatdirektivets artikel 6.3, samt
2. at sikre at overvågningen er så geografisk specifik og målrettet, at den kan anvendes som effektovervågning af den igangværende og kommende forvaltningsindsats i Natura 2000-områderne, jf. Miljømålsloven.

Limfjordsrådet foreslår derfor en række ændringer til programmet, som har til formål at målrette indsatsen så overvågningen bliver mere anvendelig for kommunerne.

Naturtyper:

1. Kontrolovervågning:

Det overordnede formål med kontrolovervågningen er ifølge overvågningsprogrammet at følge tilstanden af naturtyperne på nationalt og biogeografisk niveau. Dette formål skal naturligvis bibeholdes, men det foreslås, at overvågningsstationerne, i det omfang det ikke allerede er sket, udlægges strategisk, så de dels opfylder den

overordnede målsætning med kontrolovervågningen, samtidigt med at de på de udvalgte stationer kan bidrage med vigtig effektovervågning af igangværende og kommende forvaltningstiltag i Natura 2000-områderne.

Det foreslås derfor, at der indskrives i programmet, at overvågningsstationerne i det omfang det ikke forhindrer kontrolovervågningens overordnede formål 1) udlægges på lokaliteter, hvor stat og kommuner forventer/har planlagt, at der skal ske større forvaltningstiltag inden for de kommende år (fx indenfor første/anden planperiode), samt 2) udlægges i samråd med de berørte kommuner. Kommunale Natura 2000-medarbejdere vil ofte have meget detaljeret kendskab til den enkelte kommunes Natura 2000-områder, og vil dermed kunne bidrage med vigtig viden om, hvor det vil være mest hensigtsmæssigt at udlægge overvågningsstationerne.

En yderligere fordel ved at udnytte kontrolovervågning i effektovervågningen på konkrete lokaliteter er, at metodikken og detaljeringsgraden er væsentligt højere, end det der er lagt op til i den operationelle overvågning (kortlægningen). Data vil dermed være af så høj detaljeringsgrad, at de i praksis kan bruges som effektevaluering af konkrete forvaltningstiltag, hvilket ofte vil være tvivlsomt med de data der fremkommer fra den operationelle overvågningens meget ekstensive karakter.

2. Den operationelle overvågning:

Det overordnede formål med den operationelle overvågning er, at sikre områdespecifikke data til brug for planlægning og forvaltning af de enkelte Natura 2000-områder.

Det er Limfjordsrådets vurdering, at den operationelle overvågning af naturtyperne er utilstrækkelig som redskab og datagrundlag til at vurdere effekterne af konkrete forvaltningstiltag og til at foretage konsekvensvurderinger af planer og projekter (jf. hab.dir. art. 6.3). Dette skyldes primært, at den kortlægning som udgør den operationelle overvågning er for ekstensiv og grovmasket, idet 1) der blot udlægges 1 prøvefelt pr. kortlagt areal, 2) arealerne ofte er flere ha store, samt 3) at kortlægningen blot skal foretages hvert 6. år.

Det fremgår at overvågningen reduceres mht. antal prøvefelter og antal registreringer. Det anses som problematisk, da kommunerne allerede i dag ikke har tilstrækkelig viden (naturdata) til at kunne løse deres myndighedsopgaver vedr. Natura 2000-områder. Der er således et behov for forbedret dokumentation i naturovervågningen, hvilket umiddelbart ikke modsøres af et reduceret antal registreringer.

På baggrund af ovenstående foreslår Limfjordsrådet følgende programændringer:

1. at kontrolovervågningen inddrages mere direkte/strategisk i effektovervågningen, jf. kommentarerne ovenfor.
2. at kortlægningsmetodikken udvikles, så den bliver mere finmasket ved især at kortlægge mindre delområder, samt eventuelt at udlægge mere end et dokumentationsfelt pr. kortlagt areal.
3. at kommunerne inddrages i forbindelse med den mere intensive kortlægning, der lægges op til på udvalgte lokaliteter i programperiodens sidste halvdel (jf. 9.4.6, side 162). Dette skal især sikre, at kommunernes lokalkendskab samt kommunernes viden om nuværende forvaltningstiltag og planer for fremtidige forvaltningstiltag inddrages i forbindelse med udvælgelse af hvilke arealer, der bør kortlægges mere intensivt. Derved sikres, at kortlægningen/effektovervågningen bliver målrettet de mest relevante områder.

Arter:

Mosser og laver er ikke med i overvågningen og tilstandsvurderingen. Mosser er en vigtig karakter- og indikator-art i mange af kær-typerne, ligesom laver er vigtige i heder og klitheder. Mosser og laver reagerer som de første på øget eutrofiering. I øvrige skandinaviske lande prioriteres overvågning af mosser og laver, hvilket også bør prioriteres i den danske overvågning.

Bilag II, IV og V-arter:

Ifølge Habitetsdirektivets art. 12 skal der tages vidtrækkende hensyn til bilag IV-arter i hele landet. Der er i dag kun meget sporadisk kendskab til udbredelsen af mange af bilag IV-arterne i hovedparten af Danmark.

Habitat-naturtyper og ansvarsarter (bilag II, IV og V) uden for Natura 2000-områder hverken kortlægges eller overvåges tilstrækkeligt til at kommunerne kan varetage deres myndighedsopgaver.

Der foreslås derfor generelt, at flere ressourcer afsættes til kortlægning af bilag II, IV og V-arter indenfor men især også udenfor Natura 2000-områderne.

Padder:

På den baggrund foreslår Limfjordsrådet, at der foretages en langt mere omfattende kortlægning af særligt padderne, idet flere af disse er vidt udbredte og relativt lette at kortlægge. Det er i langt de fleste tilfælde padder (og flagermus), der mangler viden om i forbindelse med en lang række myndighedsbehandlinger.

Flagermus:

Kortlægningen af flagermus i 10x10 km grids er for upræcis til at kunne anvendes i de fleste typer af myndighedsbehandling. Derfor foreslås, at data om konkrete lokaliteter for arternes forekomst offentliggøres på lettilgængelig form.

Invasive arter og disses effekt på naturtyper og hjemmehørende arter bør i højere grad indgå som et element i overvågningen.

Naturstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København

Sekretariat:
Aalborg Kommune
Teknik- og Miljøforvaltningen
Stigsborg Brygge 5
9400 Nørresundby
Tlf. 9931 2000
Fax 9931 2009
www.limfjordsraadet.dk
limfjordsraadet@aalborg.dk

Dato: 27.11.2014

J. nr.:

Init.: niv

Udkast til bekendtgørelse om overvågning af overfladevandets, grundvandets og beskyttede områders tilstand og om naturovervågning af internationale naturbeskyttelsesområder (j.nr. NST-4800-00002)

Naturstyrelsen gennemfører en høring af ovennævnte bekendtgørelse frem til 28. november 2014.

Limfjordsrådet indsendte høringssvar til "Forslag til det reviderede nationale natur- og miljøovervågningsprogram 2011-2015". Rådet finder ikke, at de indsendte bemærkninger dengang blev indarbejdet i tilstrækkeligt omfang herunder, at det kommunale behov for natur- og miljødata som grundlag for kommunal forvaltning og planlægning blev tilgodeset. Høringssvaret er derfor vedlagt som en integreret del af indeværende høringssvar og med en opfordring til nu at imødekomme synspunkterne i ovennævnte bekendtgørelse.

Overvågning i vandområder

Af § 2 stk. 1 fremgår, at naturstyrelsen etablerer et overvågningsnet for vandforekomster og fastsætter programmer for overvågning.

Det bør præciseres, at samtlige vandområder og vandforekomster jf. Vandrammedirektivet¹ skal overvåges med den af EU fastsatte frekvens og overvågningen bør som udgangspunkt inkludere alle kvalitetselementer.

Udvælges et eller flere kvalitetselementer, bør det være det mest betydende, der udvælges som overvågningsparameter. For vandløb har der hidtil i Vandplan 1 blot være overvåget efter kvalitetselementet

¹ Se Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/60/EF af 23. oktober 2000 om fastlæggelse af en ramme for Fællesskabets vandpolitiske foranstaltninger, bilag V

Limfjordsrådet

”bentiske invertebrater”. Fisk er dog en meget mere følsom parameter til beskrivelsen af tilstanden i vandløb². Der opfordres derfor til, at benytte denne til vurderingen af tilstanden i vandløb, hvilket ikke ses implementeret i overvågningsprogrammet i dag.

Limfjordsrådet foreslår endvidere en mere intensiv overvågning på flere vandområder, så der ikke hersker tvivl om sikkerheden af tilstanden (fakta). Inddelingen af vandområder i vandløb bør ud over typologi, mål, tilstand også indeholde en inddeling efter fysiske forhold (geografisk/hydromorfologisk), påvirkninger og beskyttende områder 2000 områder³. Dette med henblik på at få et operationelt overvågnings-program, der kan sikre opfyldelse af miljømålene.

Undersøgelsesovervågning

Limfjordsrådet bemærker, at undersøgelsesovervågning som indgår som en af tre overvågningsformer, der omtales i Vandrammedirektivet, stort set ikke omtales i bekendtgørelsen (ud over en generel omtale, i § 2 stk. 4). Undersøgelsesovervågning skal iflg. Vandrammedirektivet⁴ udføres:

- Når årsagen til eventuelle overskridelser er ukendt.
- Når kontrolovervågningen viser, at de mål, der er fastsat for et vandområde i henhold til direktivets artikel 4, sandsynligvis ikke kan opfyldes, og der ikke allerede er etableret operationel overvågning med henblik på at finde årsagerne til, at et eller flere vandområder ikke opfylder miljømålene, eller
- For at fastslå et forureningsuhelds omfang og konsekvenser.

Undersøgelsesovervågningen skal ifølge Vandrammedirektivet danne grundlag for udarbejdelse af et indsatsprogram til opfyldelse af miljømålene og for udarbejdelse af de nødvendige specifikke foranstaltninger til afhjælpning af virkningerne af forureningsuheld. Der er ikke for undersøgelsesovervågningen fastsat krav med hensyn til overvågningssteder, parametre eller frekvenser. Disse må i sagens natur fastlægges fra sag til sag.

I mange tilfælde kan det være usikkert, hvad årsagen til manglende opfyldelse af miljømålene skyldes. Denne usikkerhed øges, når overvågningen ikke er særlig intensiv og når vandområderne er store således, at der ikke opnås tilstrækkelig sikkerhed på hverken tilstand eller påvirkninger inden for de enkelte vandområder.

Limfjordsrådet finder det vigtigt, at ”Undersøgelsesovervågning” i henhold til Vandrammedirektivets bestemmelser inddrages i overvågningsprogrammet og at der afsættes de fornødne midler til, at foretage undersøgelserne.

Et eksempel er spærringer og rørlægninger i vandløb, hvor der ikke i overvågningsprogrammet foretages en løbende registrering. Limfjordsrådet skønner forsigtigt, at der kan være op til 500-2000 ikke registrerede spærringer i Nordjylland, som ikke indgår i vandplanerne. I dette område er der en speciel dårlig registrering af spærringer, hvorfor der bør åbnes op for at bruge undersøgelsesovervågning hertil.

² Se Kristensen, E.A., Jepsen, N., Nielsen, J., Pedersen, S. & Koed A. 2014. Dansk Fiskeindeks For Vandløb (DFFV). Aarhus Universitet, DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi, 58s. – Videnskabelig rapport fra DCE - Nationalt Center for Miljø og Energi nr. 95. <http://dce2.au.dk/pub/SR95.pdf>

³ Jf. Common Implementation Strategy for the Water Framework Directive (2000/60/EC). *Guidance document n.o 2 - Identification of Water Bodies.*

⁴ Se Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/60/EF af 23. oktober 2000 om fastlæggelse af en ramme for Fællesskabets vandpolitiske foranstaltninger, bilag V pkt. 1.3.3.

Formandskab:

Vesthimmerlands Kommune, Teknik- og Miljøforvaltningen
Frederik IX's Plads 1 Tlf. 9966 7000 www.vesthimmerland.dk
9640 Farsø post@vesthimmerland.dk

Næstformandskab:

Jammerbugt Kommune, Teknik- og Miljøforvaltningen
Lundbakvej 5 Tlf. 7257 7777 www.jammerbugt.dk
9490 Pandrup tm@jammerbugt.dk

Limfjordsrådet

Undersøgelserne kunne hensigtsmæssigt udføres af kommunerne, da det er kommunerne, der har opgaven med at gennemføre vandplanernes indsatsprogram, og fordi det oftest forudsætter lokal viden for at kunne tilrettelægge et begavet program. Undersøgelsesovervågningen vil understøtte tilstandsvurderingen.

Overvågning af grundvand

Af § 2 stk. 3 fremgår det, at overvågningen af grundvand skal omfatte overvågning af den kvantitative og kemiske tilstand i overensstemmelse med bilag 2.

Limfjordsrådet bemærker, at overvågningen af grundvandets kvantitative tilstand bør udføres med et overvågningsnet-, tæthed og frekvens, der sikrer tilstrækkelige overvågningsresultater som grundlag for pålidelige modeller/mål for grundvandets tilstand i alle grundvandsforekomster og også overfladevandsområder. Modellerne bør kunne benyttes administrativt til at vurdere om den maksimale påvirkning som følge af indvinding af de enkelte vandløbsvandområder overskrides. De skal dermed også kunne danne grundlag for vurdering eller revurdering af indvindingstilladelser. Mål for grundvandets kvantitative tilstand og den specifikke påvirkning af vandløbs vandføring bør følge de vejledende krav som er fremført i retningslinjerne til vandplanen⁵.

Limfjordsrådet bemærker i øvrigt, at det er stærkt problematisk, at det ikke er afklaret, hvem der har ansvaret for grundvandskortlægningen efter 2015.

Tilpasning og revidering af overvågningsprogrammer

Af § 2 stk. 6 fremgår, at Naturstyrelsen kan ændre programmerne for operationel overvågning af overfladevand, hvis overvågning eller andre data viser, at miljømål fastlagt for et overfladevandsområde eller en grundvandsforekomst ikke kan forventes opfyldt.

Tilsvarende fremgår af § 2 stk. 7, at Naturstyrelsen kan ændre programmerne for operationel overvågning af overfladevand i løbet af vandområdeplanperioden på grundlag af resultater af basisanalysen / overvågningen. Dette navnlig med henblik på at nedbringe overvågningsfrekvensen, hvis den pågældende påvirkning ikke er væsentlig eller, hvis den pågældende belastning er fjernet.

Limfjordsrådet finder, at formuleringen i § 2 stk. 6 og 7 er uigennemsigtige og kan ikke på dette grundlag vurdere signifikansen heraf. Rådet skal dog advare mod at fjerne overvågning fra vandområder eller grundvandsforekomster, da dette vil kunne medføre, at der benyttes forældede data til næste vandplan. Basisanalysen bygger jo på allerede gamle data – fjernes hertil overvågning i visse områder kan resultatet blive meget gamle og uaktuelle data. Ud over at der vil være tvivl om den reelle tilstand, vil der også opstå tvivl om indsatserne, som kommunerne skal gennemføre. Der bør af hensyn til lodsejerne/interessenter og forsvarlig omgang med det offentlige ressourcer ikke være tvivl om tilstanden. Det er også meget vigtigt, at der gennemføres overvågning i de områder, hvor belastningen er fjernet. Ofte kan det være i de mest værdifulde vandområder og det ses meget ofte, at der er flere belastninger i et vandområde end blot en. Fjernelse af en belastning, f.eks. restaurering af et vandløb kunne ødelægges kort tid efter ved f.eks. opgravning af

⁵ Kilde: [http://naturstyrelsen.dk/vandmiljoe/vandplaner/vandplaner-\(2009-2015\)/vedtagne-vandplaner-2009-2015/](http://naturstyrelsen.dk/vandmiljoe/vandplaner/vandplaner-(2009-2015)/vedtagne-vandplaner-2009-2015/)

Formandskab:

Vesthimmerlands Kommune, Teknik- og Miljøforvaltningen
Frederik IX's Plads 1 Tlf. 9966 7000 www.vesthimmerland.dk
9640 Farsø post@vesthimmerland.dk

Næstformandskab:

Jammerbugt Kommune, Teknik- og Miljøforvaltningen
Lundbakvej 5 Tlf. 7257 7777 www.jammerbugt.dk
9490 Pandrup tm@jammerbugt.dk

Limfjordsrådet

vandløbsbunden. Overvåges vandløbene ikke med et rimeligt fast interval er der risiko for, at der reelt vil opnås en forværring af tilstanden, i strid med Vandrammedirektivets formålsartikel.

Af hensyn til en gennemsigtig gennemførelse af overvågningsprogrammet, modellering og også hensynet til EU rapportering bør overvågningsprogrammet således ligge fast. Som tidligere nævnt finder Limfjordsrådet det eksisterende overvågningsprogram mangelfuldt. Tidligere har også EU kritiseret Danmark for sin overvågning af miljøtilstanden⁶. Det må derfor anbefales ikke at nedbringe overvågningsfrekvensen yderligere som § 2, stk. 7 tilsyneladende åbner op for.

Vurdering og klassificering af overvågningsresultater m.v.

Af § 5 fremgår, at Naturstyrelsen vurderer overvågningsresultater og klassificerer vandforekomsternes tilstand i overensstemmelse med specifikationer og procedurer i bilag 3.

Limfjordsrådet mener, at det bør fremgå af bekendtgørelsen at udvælgelse af prøvetagningsstationer skal være repræsentativ.

Hidtidig udvælgelse af stationer i NOVANA programmet, herunder især for kontrolovervågningen, er sket med et andet sigte end dette. Der er eksempelvis ikke foretaget en repræsentativ udvælgelse af en eller flere prøvetagningsstationer i hvert vandområde i vandløbene som anbefalet af DCE. Specielt efter at vandområderne er slået sammen er stationsudpegningen ikke repræsentativ, hvilket også er påpeget af DCE. Eksempler på manglende repræsentativitet er vandløbsstrækninger med ensformige fysiske forhold, hvor stationerne ligger på korte strækninger med forbedrede fysiske forhold – ofte i form af udlagt grus/sten. Andre stationer i NOVANA programmet er udpeget specifikt pga. spildevandsforhold, dambrug eller lignende. Stationer med gode forhold er samtidig overrepræsenterede i de danske vandløb og der er heller ikke i tilstrækkelig grad taget højde for stationernes placering i forhold til hverken væsentlige tilløb, påvirkninger mv. Det forudsættes at vandplan 2 - i modsætning til basisanalysen - bygger på en ny udpegnings af repræsentative stationer i vandløb. Ved stationsplaceringen bør kommunernes lokalkendskab inddrages.

Overvågningssystemer og grænser mellem kvalitetsklasser:

I forhold til vandløb bemærkes, at der ikke er fastsat specifikke krav til kvalitetselementer/grænser for brug i den såkaldte blødbundstype. Limfjordsrådet er enig i, at der ikke er fagligt belæg herfor, men skal blot konstatere, at der er inkonsekvens i brugen af specifikke mål for blødbundstypen i vandplanerne uden der er redegjort for de typespecifikke referenceforhold, jf. Vandrammedirektivets krav herom. Såfremt der ikke fastsættes specifikke krav til kvalitetselementer/grænser i blødbundstypen bør denne således udgå som specifik vandløbstype der kan målsættes.

I forhold til Dansk vandløbsvandplanteindeks bør systemet sikres gennemsigtighed. Der bør således sikres en beskrivelse, der klart viser, hvordan tilstanden beregnes. Dette er vigtigt for, at kommunerne ved

⁶ Commission staff working document. Member State: Denmark. Accompanying the document: Report from the commission to the European Parliament and the Council on the Implementation of the Water Framework Directive (2000/60/EC) River Basin Management Plans.

Formandskab:

Vesthimmerlands Kommune, Teknik- og Miljøforvaltningen
Frederik IX's Plads 1 Tlf. 9966 7000 www.vesthimmerland.dk
9640 Farsø post@vesthimmerland.dk

Næstformandskab:

Jammerbugt Kommune, Teknik- og Miljøforvaltningen
Lundbakvej 5 Tlf. 7257 7777 www.jammerbugt.dk
9490 Pandrup tm@jammerbugt.dk

Limfjordsrådet

gennemførelse af vandløbsvedligeholdelse og udformning af den kommende generation af vandløbsregulativer kan understøtte og fremme processen mod god økologisk tilstand i vandløb.

Hvad angår Dansk Fiskeindeks (DFFV og DFFVa) bemærkes, at antal ørreder i DFFV i vandløbstype 1 vandløb skal opgøres pr 100 m² og ikke som anført pr 100 m.

Det anbefales, at DFFV benyttes i alle vandløb, herunder vandløbstype 2 og 3 egnet til laksefisk med hurtigt strømmende vand og med en bund bestående af grus og stenet bund, se også teknisk rapport ⁷. I forhold til DFFVa finder Limfjordsrådet, at brugen af dette indeks på steder med ovennævnte karakter i type 2 og 3 vandløb vil medføre en forringelse af tilstanden i forhold til de eksisterende forhold og mål, hvilket vil være i modstrid med direktivets artikel 1.

Med venlig hilsen

Jens Lauritsen
Formand for Limfjordsrådet

Jens Chr. Golding
Næstformand for Limfjordsrådet

⁷ Se Kristensen, E.A., Jepsen, N., Nielsen, J., Pedersen, S. & Koed A. 2014. Dansk Fiskeindeks For Vandløb (DFFV). Aarhus Universitet, DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi, 58s. - Videnskabelig rapport fra DCE - Nationalt Center for Miljø og Energi nr. 95. <http://dce2.au.dk/pub/SR95.pdf>

Formandskab:

Vesthimmerlands Kommune, Teknik- og Miljøforvaltningen
Frederik IX's Plads 1 Tlf. 9966 7000 www.vesthimmerland.dk
9640 Farsø post@vesthimmerland.dk

Næstformandskab:

Jammerbugt Kommune, Teknik- og Miljøforvaltningen
Lundbakvej 5 Tlf. 7257 7777 www.jammerbugt.dk
9490 Pandrup tm@jammerbugt.dk

Limfjordsrådet

Naturstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København

Sekretariat:
Aalborg Kommune
Teknik- og Miljøforvaltningen
Stigsborg Brygge 5
9400 Nørresundby
Tlf. 9931 2000
Fax 9931 2009
www.limfjordsraadet.dk
limfjordsraadet@aalborg.dk

Dato: 14. november 2014
J. nr.:
Init.: niv

Udkast til bekendtgørelse om indholdet af vandområdeplaner (j.nr. NST-4200-00029)

Naturstyrelsen gennemfører en høring af ovennævnte bekendtgørelse frem til 28. november 2014.

Limfjordsrådet henleder opmærksomheden på bilag 3 nr. 4 om, at vandområdeplanen skal indeholde en *"sammenfatning af foranstaltningerne til kontrol af indvinding og opmagasinering af vand, herunder henvisning til registre og identifikation af tilfælde, hvor der er gjort undtagelser fra kontrollen"*.

Limfjordsrådet bemærker, at der i dag findes registre over grundvandsindvinding, jf. Jupiter databasen, men at et tilsvarende register mangler for indvinding af overfladevand til f.eks. dambrug, turbiner, vandmøller. Staten bør drage omsorg for, at et sådant register bliver en realitet for at sikre, at det administrative grundlag er optimalt og tidssvarende jf. forvaltningsloven.

Med venlig hilsen

Jens Lauritsen
Formand for Limfjordsrådet

Jens Chr. Golding
Næstformand for Limfjordsrådet

Naturstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø
Marie-Louise Christensen

Dato: 28-11-2014
Sagsnr.: 01.00.00-K04-2-14
Henv. til: Mads Nedergaard
Natur og miljø
Direkte tlf.: 9611 7822
Afdeling tlf.: 9611 7557
teknik.miljoe@holstebro.dk
www.holstebro.dk

Holstebro kommunes høringssvar til bekendtgørelse om indholdet af vandområdeplaner, j.nr. NST-4200-00029.

Årsager til manglende målopfyldelse for et givent vandområde

Der fremgår ikke tydeligt af udkastet til bekendtgørelsen, hvordan Naturstyrelsen ønsker at beskrive årsager/årsagssammenhængene ved en eventuel manglende målopfyldelse for et givent vandområde.

Holstebro Kommune forslår følgende:

I forbindelse med kortpræsentationen af tilstanden i overfladevand for både vandområdenes økologiske og kemiske tilstand skal det være muligt at se grundlaget for Naturstyrelsens vurdering af årsager og/eller årsagssammenhænge til den manglende målsætningsopfyldelse for et givent vandområde. Et sammenligneligt system bør udarbejdes ved overskridelser af grundvandets kemiske tilstand.

Holstebro Kommune foreslår, at årsagsbeskrivelserne for den manglende målsætningsopfyldelse fremgår af det elektroniske kortmateriale (Web-GIS). Det skal således være muligt for kommunerne at se en beskrivelse af den eller de påvirkninger/årsagssammenhænge som vurderes at være årsag til den manglende målopfyldelse via eksempelvis en årsagskodeliste som det for nogle områder er tilfældet i dag.

Dataadgangen - biologiske kvalitetselementer samt næringsstofbelastningerne.

Holstebro Kommune mener endvidere, at det bør være muligt for kommunerne, at have adgang til de indeksberegninger, som er grundlaget for vurderingen af de biologiske kvalitetselementer samt næringsstofbelastningsberegningerne til kystvande og søer. Sidstnævnte data findes udelukkende i ODA-regi, som er et rent NST/DCE databasesamarbejde og de nuværende databaser i miljøportalen kan ikke alle beregne indekssværdierne for de biologiske kvalitetselementer.

Med venlig hilsen

Mads Nedergaard
Biolog
Natur og miljø
Kirkestræde 11, 7500 Holstebro

Naturstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø
j.nr. NST-4200-00029

Landbrug & Fødevarers bemærkninger til udkast til bekendtgørelse om indholdet af vandområdeplaner

Hermed følger Landbrug & Fødevarers bemærkninger til ovennævnte bekendtgørelse.

Vi bemærker, at vandområdeplanerne i henhold til høringsmaterialet og lov om vandplanlægning ikke er retligt bindende. Vandområdeplanerne skal således informere om vandområdernes tilstand, målsætninger og foranstaltningerne til at nå den ønskede miljøtilstand, samt tidsplanen herfor. Indholdet i vandområdeplanerne er fastlagt i § 26, stk. 2, 2. pkt. i Lov om vandplanlægning.

Heraf fremgår det bl.a. at planerne skal indeholde oplysninger om inddragelse af offentligheden. Dette forhold er formelt imødekommet med § 1, stk. 1, nr. 22 i udkastet til bekendtgørelse. Det er imidlertid utilstrækkeligt at bestemmelsen alene lægger op til en sammenfatning af foranstaltninger vedrørende oplysning og høring af offentligheden. Inddragelsen af vandrådene i forbindelse med udarbejdelsen af indsatsprogrammet, samt øvrige inddragelsesinitiativer f.eks. i faglige følgegrupper, vandløbsforum mv. bør også indgå i sammenfatningen, fulgt af en redegørelse for hvilke ændringer eller konkrete tiltag arbejdet har givet anledning til.

I forlængelse af ovenstående, må vi endvidere kraftigt opfordre til, at bekendtgørelsen suppleres med krav om at vandområdeplanerne skal indeholde oplysninger om, hvordan offentligheden bliver inddraget i forbindelse med implementeringen af planen. Med henvisning til vores høringssvar til vandplanerne af 20. december 2013, skal det understreges, at det er afgørende at inddragelse og dialog sker på flere niveauer i planlægningsprocessen. Der skal dels være tale om inddragelse for så vidt angår de mere overordnede mål og baggrundsberegninger på centralt hold, dels inddragelse og debat på de videre trin i planlægningsprocessen – herunder ved selve implementeringen - hvor målene skal omsættes til indsatser og konkrete handlinger. En succesfuld omlægning til en ny målrettet miljøregulering af landbruget forudsætter i første omgang inddragelse af alle berørte interessenter i forbindelse med tiltag og løsninger på oplandsniveau, og herefter - i det omfang, der er behov for yderligere indsatser – involvering på bedriftsniveau. Intentionen i en ny målrettet regulering er således en langt større grad af metodefrihed i fht. valg af virkemidler både på oplands- og bedriftsskala, hvilket også forudsætter en langt mere involverende implementering af vandområdeplanerne.

Manglende økonomiske konsekvensvurderinger

Det er yderst mangelfuldt at bekendtgørelsen ikke indeholder krav om, at vandområdeplanerne skal indeholde økonomiske konsekvensberegninger af de planlagte indsatser mv.. Her må vi igen henvise til vores høringssvar til vandplanerne af 20. december 2013, hvor vi påpegede dette, som en væsentlig mangel i grundlaget for de nu vedtagne vandplaner. Vi skal derfor kraftigt opfordre til, at nærværende bekendtgørelse suppleres med krav om, at vandområdeplanerne skal indeholde konsekvensvurderinger af indsatsens betydning for samfundsøkonomien, erhvervsøkonomien og

beskæftigelsen. Disse konsekvensvurderinger skal også tage højde for eventuelle negative konsekvenser for fødevareraktiviteterne, herunder ift. virksomhedernes spildevandsforhold, miljøfremmede stoffer mv.

Vedr. § 1, stk. 1, nr. 3

Det fremgår af bestemmelsen, at vandområdeplanerne skal indeholde en sammenfatning af registre over beskyttede områder og herunder kortbilag, der viser beliggenheden af hvert beskyttet område. Det ønskes præciseret, hvorvidt kortgrundlaget er i form af web-gis løsninger og herunder hvordan evt. løbende opdateringer af kortgrundlaget håndteres i relation til vandområdeplanernes 6-årige-planlægningsperiode. Vi mener, at det altid bør være det mest opdaterede kortgrundlag, der fremgår af vandområdeplanerne.

Vedr. § 1, stk. 1, nr. 6

Det fremgår af bestemmelsen, at vandområdeplanen skal indeholde et skøn over pålideligheden og præcisionen af overvågningsprogrammernes resultater for overfladevand. Vi finder bestemmelsen for utilstrækkelig. Der bør foretages en faglig vurdering af overvågningsprogrammets pålidelighed og præcision fremfor et skøn. Derudover skal det præciseres hvorledes denne vurdering foretages.

Vedr. § 1, stk. 1, nr. 22

Jf. bemærkningerne i indledningen, bør bestemmelsen suppleres med oplysninger om inddragelsen af vandrådernes arbejde mv., samt en beskrivelse af hvorledes offentligheden inddrages i implementeringen af planen.

Vedr. § 2, stk. 1 nr. 1

Vi finder det konstruktivt, at planen suppleres med en sammenfatning af ændringer i fht. den forudgående vandområdeplan, da det bidrager til at gøre udviklingen mere overskuelig.

Vedr. § 2, stk. 1 nr. 2

Denne bestemmelse indebærer at planen skal indeholde en vurdering af fremskridt i fht. de fastlagte miljømål i foregående planperiode, herunder også en redegørelse for de miljømål, som ikke er opfyldt. Med henvisning til vores bemærkninger til udkast til bekendtgørelse om overvågning af overfladevandets, grundvandets og beskyttede områders tilstand mv., skal det understreges, at en retvisende redegørelse for disse forhold, forudsætter at programmerne for kontrolovervågning og den operationelle overvågning designes på en måde, så der er tilstrækkelig dokumentation for tilstand, evt. indsatsbehov og ikke mindst effekter af allerede iværksatte foranstaltninger.

Bilag 1: Krav til sammenfatning af basisanalyse

Vi finder det utilstrækkeligt, at sammenfatningen alene skal indeholde skøn over hhv. punktkildeforureningen, forurening fra diffuse kilder og belastninger af vandets kvantitative tilstand. Men henvisning til vandplanlægningens indgribende karakter, bør der som minimum kunne foretages faglige vurderinger af disse forhold.

Med venlig hilsen

Marie Juul Rohde
Seniorkonsulent
Miljø & Energi

D 3339 4224

M 3083 1046

E mjk@lf.dk

NOTAT

Høringssvar til bekendtgørelsesudkast om indholdet af vandområdeplaner

KL har noteret sig følgende oplysning i høringsbrevet: "Bekendtgørelsen er hovedsageligt en videreførelse af miljømålslovens bestemmelser om indholdet af vandplaner suppleret med enkelte bestemmelser som følger af krav efter henholdsvis grundvandsdirektivet og direktiv om miljøkvalitetskrav."

Det forstår KL således, at bekendtgørelsen i hovedsagen samler allerede gældende bestemmelser. Det har KL som udgangspunkt ingen bemærkninger til. Efter gennemlæsningen af udkast til bekendtgørelsen har KL tre ændringsforslag:

Til §1 punkt 2.

Her henvises til et bilag i "bekendtgørelse om fastlæggelse af miljømål ...". KL går ud fra, at her refereres til det bekendtgørelsesudkast, som også er sendt i høring 31. oktober 2014.

Det aktuelle bilag i den anden bekendtgørelse indeholder en videre henvisning til en tredje bekendtgørelse. KL finder det uhensigtsmæssigt at henvise til regler på denne måde. Brugere bør henvises direkte til den relevante bekendtgørelse.

Til §1 punkt 6.

Vandområdeplanen skal indeholde "et skøn over pålideligheden og præcisionen af overvågningsprogrammets resultater for overfladevand".

KL er enig i, at det er en vigtig del af vandområdeplanen.

KL savner dog en nærmere beskrivelse af de elementer, der skal indgå i et sådant skøn. En sådan beskrivelse kan f.eks. indgå i et bilag, der eventuelt henviser direkte til relevant beskrivelse i andre regler.

Den 30. november 2014

Sags ID: SAG-2014-06555

Dok.ID: 1944882

NPJ@kl.dk

Direkte 3370 3750

Mobil 2327 5931

Weidekampsgade 10

Postboks 3370

2300 København S

Telefon 3370 3750

www.kl.dk

Side 1/2

Til bilag 3 punkt 4.

Vandområdeplanen skal indeholde ”en sammenfatning af foranstaltningerne til kontrol af indvinding og opmagasinering af vand, herunder henvisning til registre og identifikation af tilfælde, hvor der er gjort undtagelser fra kontrollen”.

KL er enig i, at disse oplysninger er væsentlige.

KL savner dog en nærmere beskrivelse af de registre, der skal lægges til grund for denne sammenfatning. KL kender Jupiter databasen, der registrerer vandindvindingstilladelser efter vandforsyningsloven. KL er ikke bekendt med et tilsvarende register for indvinding og opmagasinering af overfladevand til f.eks. dambrug, turbiner, vandmøller. En beskrivelse af aktuelle og påtænkte registre kan f.eks. indgå i et bilag, der eventuelt henviser direkte til relevant beskrivelse i andre regler.

Venlig hilsen

Niels Philip Jensen
konsulent

Multihuset, Høvedstensvej 45, 2650 Hvidovre

Til Naturstyrelsen
Vedr:
j.nr. NST- 400-00082
J.nr. NST-4800-00002
J.nr. NST-4200-00028
J.nr. NST-4200-00029
Att: nst@nst.dk, maric@nst.dk.

Multihuset
Høvedstensvej 45
2650 Hvidovre

Kultur-, Teknik-, Miljø- og
Arbejdsmarkedsforvaltningen
Plan- og Miljøafdelingen
Miljømedarbejder:
Mia Jahn Knudsen

Telefon: 3639 3571
Mobil: 4132 0692

E-mail: mxk@hvidovre.dk
Afd. e-mail: bt@hvidovre.dk
www.hvidovre.dk

Sagsnr.: 14/47776
Doknr.: 293927/14

Dato: 27-11-2014

4 Bekendtgørelser i høring

- Bemærkninger fra Hvidovre Kommune

Hvidovre Kommune har følgende generelle bemærkninger til de 4 bekendtgørelserne i høring:

- Bør det overvejes om placeringen af vandløb i hhv. by- og landzone skal have indflydelse på hvordan vandløbene karakteriseres? - Det har stor betydning for hvilke virkemidler, der kan benyttes.
- Er problematikken omkring salt i bynære ferske recipienter taget i betragtning. Salt fra blandt andet glatførebekæmpelse kan påvirke både grund- og overfladevand. Salinitet og klorid målinger vil således også kunne forventes at variere væsentligt hen over året.
- Endeligt ønsker Hvidovre Kommune igen at gøre opmærksom på, at overvågningsstationerne stadig ikke dækker forholdene i den nedre del af Fæstningskanalen, der har udløb i Holme sø.

Med venlig hilsen

Mia Jahn Knudsen
Miljømedarbejder, Civilingeniør

Naturstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København

Sekretariat:
Aalborg Kommune
Teknik- og Miljøforvaltningen
Stigsborg Brygge 5
9400 Nørresundby
Tlf. 9931 2000
Fax 9931 2009
www.limfjordsraadet.dk
limfjordsraadet@aalborg.dk

Dato: 28. november 2014
J. nr.:
Init.: niv

Udkast til bekendtgørelse om fastlæggelse af miljømål for vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og grundvand (j.nr. NST-4200-00028)

Naturstyrelsen gennemfører en høring af ovennævnte bekendtgørelse frem til 28. november 2014.

Limfjordsrådet har følgende bemærkninger:

- Der bør sikres økonomiske og administrative rammer for kommunerne til at gennemføre nødvendige indsatser i områder som er miljøvæsentlige og ikke omfattet af nuværende plan.
- Det er Staten, der fastsætter målene. Der burde udpeges overgangsvande og fastsættes miljømål særskilt herfor. Mange vandområder i Limfjorden falder efter Limfjordsrådets opfattelse i kategorien overgangsvande. Definitionen af disse er: "Et overfladevandområde i nærheden af flodmundinger, som er delvist saltholdige som følge af, at det er i nærheden af et kystvand, men som i væsentlig grad påvirkes af ferskvandsstrømme". Det er Limfjordsrådets vurdering, at der er flere dele af Limfjorden "som i væsentlig grad påvirkes af ferskvands-strømme" og derfor falder ind under kategorien overgangsvande.
- Der skal være enighed om fakta. Det kan konstateres at fastsættelsen af målene for modificerede vandløb ikke er helt entydige. Staten opfordres til at målsætte kunstige/stærkt modificerede vandløb med udgangspunkt i de enkelte kvalitetselementer og som vandområder af samme type med mindre, der gives undtagelse.

Med venlig hilsen

Jens Lauritsen
Formand for Limfjordsrådet

Jens Chr. Golding
Næstformand for Limfjordsrådet

Naturstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø
j.nr. NST-4200 – 00028

Landbrug & Fødevarer

Axelborg, Axeltorv 3
DK 1609 København V

T +45 3339 4000
F +45 3339 4141
E info@lf.dk
W www.lf.dk

CVR DK 25 52 95 29

Landbrug & Fødevarers bemærkninger til udkast til bekendtgørelse om fastlæggelse af miljømål for vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og grundvand

Hermed følger vores bemærkninger til ovennævnte bekendtgørelse. Først og fremmest antager vi, at alle de oplyste parametre som skal inddrages for fastlæggelse af miljømål for overfladevandområder og grundvandsforekomster og at de tilhørende bilag 1: Normgivende definitioner af kvalitetsklasser for økologisk tilstand og økologisk potentiale, bilag 2: Miljøkvalitetskrav for overfladevand, bilag 3: Grundvandets kvantitative og kemiske tilstand er i fuld overensstemmelse med forpligtelserne i forhold til lov om vandplanlægning, vandrammedirektivet og anden relevant lovgivning.

Det er ligeledes vores klare forventning, at Danmark ikke anvender kvalitetselementer, der ikke er interkalibreret efter forskrifterne, og hvor der ikke er truffet afgørelse om grænseværdier mellem de forskellige tilstande, til vurdering af miljøtilstand og målopfyldelse. Det indebærer, at hvis fx det danske fiskeindeks ikke er interkalibreret, så kan det ikke anvendes til at vurdere tilstanden – og naturligvis endnu mindre til at fastsætte og gennemføre indsatser.

Landbrug & Fødevarer finder ligeledes, at ambitionsniveauet for fastlæggelse af miljømål og de tilhørende indsatsprogrammer må afspejle den viden, der genereres gennem programmene for kontrolovervågning og den operationelle overvågning. Med de markante reduktioner i overvågningen i løbet af de seneste ca. 10 år, mener vi ikke, at viden er tilstrækkelig til at opsætte meget detaljerede miljømål og på den baggrund iværksætte omfattende indsatser.

Det antages, at Danmark bringer de undtagelsesbestemmelser, som det er naturligt og ikke mindst nødvendigt at bringe i anvendelse, og at der til denne vurdering foretages de fornødne vurderinger, herunder økonomiske vurderinger, som ligger til grund for anvendelsen af undtagelsesbestemmelser.

Vi er positive overfor den meget direktivnære implementering, der lægges op til i denne bekendtgørelse, hvor vi har konstateret, at store dele er direkte afskrift af direktivet. Vi ser frem til, at dette også udleveres i praksis. På nuværende tidspunkt måles tilstanden af kvalitetselementet ålegræs fx ved dybdeudbredelsen, hvilket ikke er korrekt, hvis man sammenligner med teksten i bekendtgørelsen og direktivet. Her står der, at angiospermers tæthed skal benyttes. Det giver også god mening i forhold til ålegræssets økosystemfunktion, hvor det fungerer som habitat, filter og sikrer klart vand ved at fastholde sedimentet. Alle disse funktioner er dybt afhængige af en tæt bevoksning af ålegræs og ikke af enkelte strå spredt på dybt vand. Man bør derfor for fremtiden anvende tætheden som beskrevet i direktivet, og arbejde aktivt for at etablere tætte ålegræsbede, hvor det er relevant i vandområderne.

Landbrug & Fødevarer er erhvervsorganisation for landbruget, fødevarer- og agroindustrien. Med en eksport på over 148 milliarder kroner årligt og med 183.000 beskæftigede repræsenterer vi et af Danmarks vigtigste eksport erhverv.

Ved at nytænke og synliggøre erhvervets bidrag til samfundet sikrer vi vores medlemmer en stærk placering i Danmark og globalt.

På samme måde skal det sikres, at alle andre kvalitetselementer samt anden implementering svarer til beskrivelserne i direktivet, så man gør sit for at sikre en ensartet implementering i Europa, der medvirker til at vilkår og konkurrencebetingelser for berørte erhverv ikke skævvrides.

Med venlig hilsen

Kitt Bell Andersen

RUDERSDAL
KOMMUNE

Naturstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø

Teknik og Miljø
Natur, Park og Miljø
tom@rudersdal.dk

Høringssvar til udkast til bekendtgørelse om fastlæggelse af miljømål (J.nr. NST-4200-00028).

28. november 2014

Den 31. oktober 2014 fremsendte Naturstyrelsen i medfør af bl.a. lov om vandplanlægning 4 udkast til bekendtgørelse, herunder ovenfor nævnte, i høring frem til den 28. november 2014.

Sagsbehandler:
Peter B. Jørgensen
pebj@rudersdal.dk
Tlf. 46 11 24 15

Til det fremsendte udkast, har Rudersdal Kommune blot den bemærkning, at det af § 2, stk. 2 fremgår at dette afsnit gælder for "*andet end god tilstand*". Bestemmelsen gælder vel kun i de tilfælde, hvor der fastlægges et miljømål lavere end god tilstand eller godt økologisk potentiale.

Venlig hilsen

Peter B. Jørgensen
Biolog

MIN RUDE - SAMLER DET, DER ER DIT! www.rudersdal.dk

Åbningstid
Mandag-onsdag kl. 10-15
Torsdag kl. 10-17
Fredag kl. 10-13

RUDERSDAL
KOMMUNE

Naturstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø

Teknik og Miljø
Natur, Park og Miljø
tom@rudersdal.dk

**Høringssvar til udkast til bekendtgørelse om overvågning
(J.nr. NST-4800-00002).**

28. november 2014

Den 31. oktober 2014 fremsendte Naturstyrelsen i medfør af bl.a. lov om vandplanlægning 4 udkast til bekendtgørelse, herunder ovenfor nævnte, i høring frem til den 28. november 2014.

Sagsbehandler:
Peter B. Jørgensen
pebj@rudersdal.dk
Tlf. 46 11 24 15

Til det fremsendte har Rudersdal Kommune følgende bemærkninger til bilagsdelen:

Af bilag 3 fremgår det at overvågningen for søer, overgangsvande samt kystvande bl.a. omfatter "*Anden akvatisk floras sammensætning og tæthed*". I alle tre tilfælde omfatter overvågningen vel også denne akvatiske floras dybdeudbredelse?

I overgangsvande og kystvande står der desuden, at sigtddybden er en overvågningsparameter. Normalt anvender man i marine vande lyssvækkelsen og en af de måder, som man kan beregne denne på er ud fra sigtddybden, men i det fleste tilfælde beregnes lyssvækkelsen ud fra direkte lysmålinger gennem vandsøjlen.

De tre tabeller i "3.2. Søer" omhandler kun type 9 og type 10 søer. Af de 16 mulige søtyper er der vel flere som burde indgå her, i hvert fald type 1 og type 2 søer.

Venlig hilsen

Peter B. Jørgensen
Biolog

Åbningstid
Mandag-onsdag kl. 10-15
Torsdag kl. 10-17
Fredag kl. 10-13

NOTAT

Høringssvar til bekendtgørelsesudkast om fastlæggelse af miljømål for vandløb, søer overgangsvande, kystvande og grundvand

KL finder opbygningen af bekendtgørelsen hensigtsmæssig og overskuelig. Bekendtgørelsen indeholder forståelige bestemmelser understøttet af fyldige bilag.

KL savner dog uddybning af bestemmelserne på to områder:

Overvejelser om begrundelse for visse miljømål

Visse vandområder lever ikke op til det almindelige miljømål.

Vandområdeplanen vil for nogle af disse vandområder anviser en indsats, der fører til målopfyldelse. Vandområdeplanen vil for andre af disse vandområder fastsætte et lavere miljømål.

Det fremgår af bekendtgørelsesudkastet, at det skal specificeres ”for hvilke forhold og kvalitetslementer eller med hvilken frist der fraviges i forhold til målet ...”.

KL savner krav til begrundelse for fravigelsen og/eller begrundelse for valg af indsatskatalog, der kan give målopfyldelse. KL foreslår, at bestemmelse om begrundelser tilføjes i bekendtgørelsen som §2 stk. 3 og som §3 stk. 4.

Staten er nødt til at overveje miljømålet i alle de vandområder, der ikke opfylder miljømålet. Disse overvejelser må staten dele med offentligheden.

KL peger i den sammenhæng på, at kommunerne administrerer regler, der har direkte indflydelse på vandområdernes tilstand. Overvejelserne er derfor

Den 30. november 2014

Sags ID: SAG-2014-06555

Dok.ID: 1944883

NPJ@kl.dk

Direkte 3370 3750

Mobil 2327 5931

Weidekampsgade 10

Postboks 3370

2300 København S

Telefon 3370 3750

www.kl.dk

Side 1/2

centrale i vurderingen af de økonomiske og administrative rammer, der er nødvendige for kommunernes arbejde for at nå det valgte miljømål.

Hydromorfologiske kvalitetselementer

De hydromorfologiske kvalitetselementer er i bilag 1 kun selvstændigt beskrevet for "Høj tilstand". For andre kvalitetsklasser henvises til "forhold der er specificeret ovenfor for de biologiske kvalitetselementer".

KL finder det utilfredsstillende, at dette kvalitetselement beskrives på et lavere niveau end de øvrige kvalitetselementer. De hydromorfologiske kvalitetselementer har afgørende betydning for vurderingen af acceptabel påvirkning fra vandindvinding eller andre indgreb i vandets kredsløb. Afgrænsningen af dette kvalitetselement er derfor væsentlig.

KL foreslår, at de hydromorfologiske kvalitetselementer beskrives som afvigelse fra høj tilstand. Altså en beskrivelse med samme struktur, som er gennemført for de øvrige kvalitetselementer.

KL anser ikke bekendtgørelsens bilag 1 fyldestgørende, før en sådan ændring er indført.

venlig hilsen

Niels Philip Jensen
konsulent

Naturstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø

maric@nst.dk

Natur og Miljø
Tjørnevej 6
7171 Uldum
T: 79755000

Niels Rauff
Dir: 79755690
Mob: +4521370185
e-mail:
niels.rauff
@hedensted.dk
Sagsnr. 09.00.00-K04-2-14

26.11.2014

Høringssvar til udkast til bekendtgørelse om fastlæggelse af miljømål for vandløb, søer, kystvande og grundvand, j. nr. NST-4200-00028

I den første vandplan er der i retningslinje 39 fastlagt en prioritering af grundvandets anvendelse, som indebærer, at grundvandet først og fremmest skal anvendes til drikkevandsformål, dernæst til opretholdelse af miljømål for overfladevande, og sidst til andre formål, som markvanding o.a..

Udkastet til bekendtgørelse lægger op til en definition af kvantitativ tilstand for grundvand for den næste vandplan, der alene indebærer en prioritering af hensynet til overfladevandområder.

Vi mangler, at bekendtgørelsen, lige som vandplanerne, forholder sig til grundvandets kvantitative tilstand især i forhold til anvendelsen til drikkevand, og måske også i forhold til anvendelsen til andre formål.

Høringssvar til udkast til bekendtgørelse om basisanalyser, j. nr. NST-400-00082

Udkastet til bekendtgørelse lægger op til, at grundvandsforekomster kan samles i grupper. Hedensted Kommune har flere gange i tilknytning til vandplanshøringerne bemærket, at grundvandsforekomsterne på Juelsminde-halvøen har været grupperet med grundvandsforekomster omkring Horsens-Hedensted, uanset at der er tale om grundvandsforekomster, der ikke kan sammenlignes. På Juelsmindehalvøen er der typisk mindre, isolerede magasiner til ca. 40 meters dybde, mens der ved Horsens/Hedensted er store sammenhængende magasiner ned til mere end 100 meters dybde.

Vi skal derfor gentage, at grundvandsforekomster kun bør samles i grupper, når de udviser kvalitativt og kvantitativt sammenlignelige forhold.

Med venlig hilsen

Niels Rauff
Skov- og Landskabsingeniør

Hedensted Kommune sender som udgangspunkt alle breve med Digital Post. Husk derfor at tjekke din postkasse på borger.dk eller virk.dk. Hvis du er fritaget for Digital Post, vil du fortsat modtage papirbreve.

Naturstyrelsen

Postadresse Frodesgade 30 . 6700 Esbjerg
Torvegade 74 . 6700 Esbjerg

Dato 25. november 2014
Sags id 14/30263
Sags id
Sagsbehandler Dorrit Grytter
Telefon direkte 76 16 15 43
E-mail dg@esbjergkommune.dk

Esbjerg kommunes svar på høring af 4 bekendtgørelser om: Basisanalyse, Fastlæggelse af miljømål, overvågning, og indhold af vandområdeplaner udsendt den 31. oktober 2014

Generelt for alle 4 bekendtgørelser:

Det fremgår ikke af de 4 bekendtgørelser i høring hvordan der med de givne udkast er sikret at:

1. staten vil undersøges om den grænseoverskridende tilførsel af forurenende stoffer (bl.a. fra Nordsøen til vadehavet) er afgørende for tilstanden og indsatsbehovet.
2. staten opnår et tilstrækkeligt vidensgrundlag for de åbne farvande, specifikt her Vadehavet - bedre end det vidensniveau V3 man opererede med i sidste plan.

Dette ønskes derfor sikret ved tilføjelse i bekendtgørelserne, for at undgå en gentagelse af sidste vandplans fejlslagne indsats i forhold til at sikre målopfyldelse i bl.a. Vadehavet.

I forbindelse med høringer skal det i øvrigt bemærkes at alle 4 udkast ikke er søgbare. Det gør blot en i forvejen uoverskuelig høring mere uoverskuelig. Det henstilles at man fremover gør sine pdf-filer søgbare.

Bekendtgørelse om Vandområdeplaner:

Jf. pkt. 1) samt udkast til bekendtgørelse om indholdet af vandområdeplaner § 1 pkt. 21) skal nævnes at det ikke kun er det internationale vandområdedistrikt som belastes af grænseoverskridende forurening. Foranstaltninger for at begrænse den grænseoverskridende forurening, såvel som den faktiske betydning af denne, bør derfor også kortlægges for øvrige vandområdedistrikter - bl.a. specifikt for Vadehavet.

Overvågningsbekendtgørelsen:

Telefon 76 16 16 16
Telefax 76 16 15 61
vejogpark@esbjergkommune.dk
www.esbjergkommune.dk

2. De biologiske overvågningsresultaters sammenlignelighed

- 1) Der etableres overvågningsystemer (metoder til biologisk bedømmelse af miljøtilstanden) til vurdering af værdier for hver kategori af overfladevand, herunder kunstige og stærkt modificerede vandområder. Ved anvendelse af procedurerne i dette afsnit på kunstige og stærkt modificerede vandområder skal "økologisk tilstand" forstås som "økologisk potentiale". Overvågningsystemerne kan anvende særlige arter eller grupper af arter, der er repræsentative for kvalitetselementet som helhed.
- 2) De biologiske overvågningsresultater udtrykkes som økologiske kvalitetsratioer (EQR) med henblik på klassifikation af overfladevandområdernes økologiske tilstand. Disse ratioer repræsenterer forholdet mellem værdierne for de biologiske parametre, der er observeret for et givent overfladevandområde, og værdierne for disse parametre under de referenceforhold, der gælder for det pågældende område. Ratioen udtrykkes som en talværdi mellem nul og én, således at en høj økologisk tilstand repræsenteres af værdier tæt på én og en dårlig økologisk tilstand af værdier tæt på nul:
 - For biologiske parametre, hvor referenceværdien er lavere end den observerede værdi, beregnes den økologiske kvalitetsratio som referenceværdien divideret med den observerede værdi.
 - For biologiske parametre, hvor referenceværdien er højere end den observerede værdi, beregnes den økologiske kvalitetsratio som den observerede værdi divideret med referenceværdien.

Hvis referenceværdien kan være både lavere og højere end den observerede værdi, så kan EQR ikke blive over 1 og uden yderligere oplysninger, kan der ikke skelnes mellem om EQR er udregnet som REF./OBS. eller OBS./REF. Det ville derfor være bedre, om EQR altid er OBS./REF. Skulle værdien af EQR en sjælden gang være mere end 1, så bør man overveje om referenceværdien er sat for lavt eller der er andre forhold, der er specielle forhold, der giver den høje OBS-værdi.

Umiddelbart burde referenceværdien altid være den højeste værdi (upåvirket) og så har den øverste pind ingen anvendelse.

Med venlig hilsen

Dorrit Grytter
teamkoordinator

Naturstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø
nst@nst.dk

Skanderborg, den 28. november 2014
cv

Høring af bekendtgørelser med relation til vandplaner (bekendtgørelse af basisanalyser, bekendtgørelse om overvågning, bekendtgørelse om miljømål og bekendtgørelse om indhold af vandområdeplaner)

DANVA takker for modtagelsen af høringsmaterialet og vil i det følgende give dels nogle generelle bemærkninger dels bemærkninger til de enkelte bekendtgørelser

Generelt

Bekendtgørelserne udmønter Lov om vandplanlægning og hensigten har været at gøre den danske regulering mere direktivnær. Dette er vores opfattelse positivt, men bekendtgørelserne er blevet så direktivnære, at de på flere punkter ikke giver den nødvendige øgede forståelse af direktivets indhold. Således er store dele af bekendtgørelserne en fuldstændig kopi af direktivteksten, hvilket betyder, at uklarheder i det næsten 15 år gamle direktiv ikke er søgt belyst.

Vi mener, at disse bekendtgørelser ikke kan stå alene uden tilknyttede vejledninger, da man ikke ud fra bekendtgørelserne har mulighed for at gennemskue det reelle administrationsgrundlag for planerne på området. Bekendtgørelserne burde derfor være blevet sendt i høring sammen med tilknyttede vejledninger. Dette er specielt vigtigt, da flere af bekendtgørelserne har afsnit, der er endog meget svært tilgængeligt for selv personer med stor indsigt i områdets forvaltning.

Bekendtgørelse om basisanalyse

Der har været stor debat om de danske udpegninger af grundvandsforekomster, og de blev således af Miljøministeriet kaldt en absolut minimumsimplicitering af vandrammedirektivet. Dette betyder i dag, at der er meget stor uklarhed over, hvor der skal foretages vurdering af enkelte grundvandsforekomster eller hvor der skal ske en puljering af flere grundvandsforekomster. Der er derfor risiko for, at det er den konkrete sammenstilling af grundvandsforekomster, der afgør om, om der skal ske en indsats.

Den økonomiske analyse af vandanvendelsen er en vigtig del af beslutningsgrundlaget i Vandrammedirektivet, men det er ud fra bekendtgørelsen uklart, hvorvidt der i basisanalysen vil foregå en reel analyse af udgifter til forsyningspligtigheder.

Bekendtgørelse om overvågning

Usikkerheden omkring sammenstillingen af grundvandsforekomster giver efter vores opfattelse en uklar definition af, hvor der skal analyseres, hvilket betyder at valget af monitoringspunkter får meget stor indflydelse på, om en given grundvandsforekomst kan siges at være i god tilstand. Her er en vejledning ligeledes meget savnet.

Pesticiderne er klart det største grundvandsproblem i Danmark, og derfor bør overvågningen også explicit omhandle dette og med deraf følgende fastlæggelse af tærskelværdier.

For med sikkerhed at fastlægge en trend for udviklingen i et givent vandområde kræves hyppig monitoring. Det er derfor ikke nok blot at anføre, at der skal monitoreres mindst en gang om året. I stedet bør man kræve, at monitoringen tilrettelægges således, at det er muligt inden for en given periode at fastlægge trends for de krævede parametre.

Dele af bekendtgørelsen er præget af en meget tung juridisk tekst. Et godt eksempel er i bilag 3, 8. "Vurdering og klassificering af grundvandsforekomstenes kemiske tilstand", nr. 5). Denne tekst er næsten ulæselig og det er meget svært at gennemskue det reelle indhold. Men sådan som vi læser den, så er indholdet problematisk, da det fremstår som en gummiparagraf. Tilsyneladende kan man afvise overskridelser af kvalitetskravene til grundvand med, at det vurderes ikke at udgøre en væsentlig miljørisiko. Og hvis overskridelsen er alvorlig, så kan man sige, at omfanget af forureningen ikke er så stor, at man behøver at gøre noget.

Bekendtgørelse om fastlæggelse af miljømål

I den 15 år gamle tekst fra Vandrammedirektivet var beskrivelsen af hydro-morfologiske kvalitetselementer ufuldstændige. Det virker derfor besynderligt, at man ikke i denne lange periode har fået tilendebragt beskrivelsen. Den var gennemført for høj tilstand men man har stadig ikke en beskrivende tekst for de andre tilstandsklasser og man henviser blot til de biologiske kvalitetselementer.

Vandrammedirektivet taler om at alt grundvand skal beskyttes, men vi har herhjemme en ufuldstændig implementering af direktivet, hvor der udelukkende fokuseres på grundvand, der anvendes til drikkevand. Det bør derfor sikres, at alle grundvandsforekomster opfylder god tilstand og ikke blot grundvandsforekomster, der i dag anvendes til drikkevand.

Med venlig hilsen

Carl-Emil Larsen

Claus Vangsgård

Limfjordsrådet

Naturstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København

Sekretariat:
Aalborg Kommune
Teknik- og Miljøforvaltningen
Stigsborg Brygge 5
9400 Nørresundby
Tlf. 9931 2000
Fax 9931 2009
www.limfjordsraadet.dk
limfjordsraadet@aalborg.dk

Dato: 28. november 2014
J. nr.:
Init.: niv

Udkast til bekendtgørelse om basisanalyser (j.nr. NST-400-00082)

Naturstyrelsen gennemfører en høring af ovennævnte bekendtgørelse frem til 28. november 2014.

Limfjordsrådet har følgende bemærkninger til høringsmaterialet:

- Ifølge bekendtgørelsens § 2 stk.- 1 skal Naturstyrelsen identificere overfaldevandsområders beliggenhed og grænser inden for vandområdedistriktet.

Vandområdeinddelingen for vandløb er fastsat ud fra en række kriterier, hvori der bl.a. indgår miljømål, tilstand m.v. Derimod er vandområderne ikke inddelt efter andre betydende elementer såsom påvirkningstype og fysiske forhold i vandløbet, ligesom stationerne, der er benyttet til beregning af tilstanden, ikke er repræsentativt udpegede vandløbsstationer (se også høringssvar til overvåningsbekendtgørelsen). Hertil indgår kun DVFI systemet ved inddelingen af vandområderne i vandløb.¹ der beskriver inddelingen af vandområder anbefales, at der kan indgå kategori, typologi, tilstand, påvirkninger, fysiske forhold (geografisk og hydromorfologisk) og beskyttet natur med henblik på at kunne opfylde Vandrammedirektivets formål, mål og bestemmelser.

I praksis er vandområderne fastsat for at kunne tilpasses overvågningsrammen. Limfjordsrådet finder således ikke, at den nuværende inddeling af vandområder i vandplanerne reelt afspejler behovet for en detaljeret viden om tilstand og påvirkninger med henblik på at kunne opstille et operationelt overvågningsprogram som indfrier vandrammedirektivets forpligtigelser. Hertil synes inddelingen kun delvist at være i overensstemmelse med vandrammedirektivets formål med inddelingen.

¹ Se Common Implementation Strategy for the Water Framework Directive (2000/60/EC) *Guidance document n.o 2* Identification of Water Bodies

Limfjordsrådet

- Ifølge bekendtgørelsen foretages en type inddeling af vandløb i hhv. normal og blødbundstypen for Danmark (bilag 1, nr. 3.1). Limfjordsrådet skal henlede opmærksomheden på, at der ikke efter rådets opfattelse foreligger dokumenteret viden om denne vandløbstype. Der er således ikke foretaget undersøgelser, der for kvalitetselementerne benthiske invertebrater, fisk, akvatisk floras sammensætning og tæthed kan underbygge en sådan inddeling, ligesom der heller ikke er fastsat nogen typespecifikke referenceforhold for vandløbstypen. Vandløbstypen bør derfor kunne dokumenteres.
- Ifølge bekendtgørelsen foretages en type inddeling af overgangsvande og kystvande (bilag 1, nr. 3.3). Limfjordsrådet finder, at det klart bør defineres, hvor der er tale om overgangsvande i direktivets forstand. Dette har blandt andet betydning for overvågningen der skal foregå. Limfjordsrådet er af den opfattelse, at der er tale om overgangsvande i flere af de vandområder, der findes i Limfjordens opland.
- Ifølge bekendtgørelsen foretages en type inddeling af overgangsvande og kystvande (bilag 1, nr. 3.3). Limfjordsrådet finder det ikke korrekt at benævne de såkaldte slusefjorde som en "type" i tabel 3.3. Udpegning af de nævnte slusefjorde som eventuelt vandområde, der skal være stærkt modificeret vedrører alene fastsættelse af miljømålet for det pågældende vandområde. Skulle en tilsvarende logik følges for vandløb/søer skulle i øvrigt også alle områder, der muligvis udpeges som stærkt modificeret fremgå af tabel 3.1 og 3.2.

Med venlig hilsen

Jens Lauritsen
Formand for Limfjordsrådet

Jens Chr. Golding
Næstformand for Limfjordsrådet

Formandskab:

Vesthimmerlands Kommune, Teknik- og Miljøforvaltningen
Frederik IX's Plads 1 Tlf. 9966 7000 www.vesthimmerland.dk
9640 Farsø post@vesthimmerland.dk

Næstformandskab:

Jammerbugt Kommune, Teknik- og Miljøforvaltningen
Lundbakvej 5 Tlf. 7257 7777 www.jammerbugt.dk
9490 Pandrup tm@jammerbugt.dk

27. november 2014

MOLO

DI-2014-08310

Naturstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø

Dansk Industri
Confederation of Danish Industry

cc. fuldmægtig Marie-Louise Christensen

Høring over udkast til fire bekendtgørelser om vandplaner

DI har modtaget ovenstående detaljerede og righoldige materiale.

DI har to bemærkninger til det fremsendte:

I forhold til udkastet til bekendtgørelse om overvågning af overfladevandets, grundvandets og beskyttede områders tilstand, og om naturovervågning af internationale naturbeskyttelsesområder er det yderst vigtigt, at overvågningsresultaterne bliver formidlet i en form og på platforme, hvor de er lettilgængelige for ukompliceret brug i miljøsagsbehandling, f.eks. ved screeninger i VVM-sager, samt i den generelle kommunal- og lokalplanlægning.

I forhold til bekendtgørelsen om miljømål vil DI foretrække, om det kunne gøres klart, om der kan foretages en nedgradering af et vandløbs miljømål baseret på en vurdering af det sandsynlige resultat af en realistisk og proportional indsats omkring det pågældende vandløb.

Har Naturstyrelsen spørgsmål til dette, kontakt da venligst undertegnede.

Med venlig hilsen

Morten Løber
chefkonsulent

Naturstyrelsen

Haraldsgade 53

2100 København Ø

nmkn@nmkn.dk

maric@nst.dk

Silkeborg, den 28. november 2014

Bemærkninger til udkast til bekendtgørelse om overvågning og overfladevandets-, grundvandets og beskyttede områder tilstand mm. j. nr. NST- 400-00002.

Tak for fremsendt høringsmateriale. Dansk Akvakultur har flg. bemærkninger.

Det er vores klare forventning, at alle de oplyste parametre, lokaliteter og grundvandsforekomster, prøvetagningsfrekvenser, analysemetoder, grænseværdier mv., er i fuld overensstemmelse med forpligtelserne i henhold til vandrammedirektivet og anden relevant lovgivning, samt at Danmark ikke anvender grænseværdier mv., der går videre end en direktivnær implementering tilsiger. Hvis dette ikke er tilfældet, bør værdierne i bekendtgørelsen rettes til, så de harmonerer med niveauet i resten af EU.

Desuden bør der kun anvendes kvalitetselementer, der er EU interkalibrerede, hvilket skal medføre at ikke EU interkalibrerede kvalitetselementer såsom DVVI og fiskeindex mm. for type 1 vandløb skal udgå. Da det kun er i Danmark, at vandløb med et oplandsareal under 10 km² (type 1) er medtaget i vandområdeplanerne, er som konsekvens heraf kvalitetselementerne for type 1 vandløb ikke interkalibreret med de øvrige EU-lande.

Derudover finder vi at vandløb med et oplandsareal under 10 km², de såkaldte type 1 vandløb, skal udtages af vandområdeplanerne, da type 1 vandløb ikke er en del af vandrammedirektivets typeinddeling af vandløb, der kun opererer med vandløb med oplande større end 10 km², samt da type 1 vandløb ikke er medtaget i vandområdeplaner for øvrige EU lande.

Specifikke bemærkninger:

Bilag 3, punkt 2.4: De biologiske overvågningsresultaters sammenlignelighed

Det fremgår, at Naturstyrelsen skal deltage i en informationsudveksling mellem EU's medlemsstater vedr. Netværk og lokalisering til brug for interkalibrering.

Her må påpeges, at der på ingen måder bør anvendes kvalitetselementet til brug for vurdering af om målopfyldelse er opnået, inden der dels er foretaget en interkalibrering og dels på baggrund af interkalibreringen er truffet afgørelse om grænser mellem de forskellige tilstande.

Det indebærer, at f.eks. det danske fiskeindeks samt DVVI for type 1 vandløb, ikke kan anvendes til at vurdere tilstanden – og naturligvis endnu mindre til at fastsætte og gennemføre indsatser.

Bilag 3, punkt 3.1: Vandløb

Overvågningssystemer og grænseværdier mellem kvalitetsklasser for vandløb bør tilrettes, så den danske opfindelse type 1-vandløb tages ud, og der ikke anvendes kvalitetselementer, der ikke er interkalibreret med de øvrige EU-lande. Se desuden ovenstående bemærkninger.

Desuden bør der kun medtages kvalitetelementer, hvor der dels er foretaget en interkalibrering og dels truffet en beslutning for grænser mellem de forskellige tilstande.

Med venlig hilsen

Dansk Akvakultur

Lisbeth Jess Plesner

Fra: Torben Tran Ankjærø (Favrskov Kommune) <ttran@favrskov.dk>
Sendt: 28. november 2014 13:09
Til: NST - Naturstyrelsens hovedpostkasse
Cc: Marie-Louise Christensen; Jens Albert Hansen (Favrskov Kommune)
Emne: Teknisk høringssvar til udkast til bekendtgørelse om basisanalyser

Teknisk høringssvar til bekendtgørelse om basisanalyser.

Favrskov Kommune har følgende bemærkninger til Miljøministeriets høringsbrev af 31. oktober 2014 vedrørende bekendtgørelse om basisanalyser.

Uddrag af udkast til bekendtgørelse om basisanalyser:

§ 6. Naturstyrelsen udarbejder for vandområdedistrikter en oversigt over emissioner, udledninger og tab af stoffer omfattet af del C i bilag 2 til bekendtgørelse om fastlæggelse af miljømål for vandløb, søer, overgangsvand, kystvande og grundvand, herunder koncentrationer af stofferne i sediment og biota. I oversigten skal indgå kort, hvis sådanne er til rådighed.

Favrskov Kommune bemærker, at i forhold til udledning og tab af stoffer til vandløb, så vurderes sandtilførsel til vandløb at være en af de væsentligste hindringer for opnåelse af målopfyldelse for fisk i vandløb. Tilsanding af gydebanks for fisk er mange steder en væsentlig hindring for opfyldelse af den planlagte fiskemålsætning for 2. vandplanperiode. Derfor foreslår vi, at Miljøministeriet monitorer målrettet på sandmængderne i vandløb, hvor der ikke forventes målopfyldelse for fisk i 2021.

Venlig hilsen

Torben Tran Ankjærø

Biolog

Direkte: 8964 5239

Mobil: 5132 8502

Besøgsadresse: Torvegade 7, 8450 Hammel, DK

Postadresse: Skovvej 20, 8382 Hinnerup, DK

Hovednummer: 8964 1010

EAN: 5798 0045 0524 3

Naturstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø
j.nr.NST-400-00082

Landbrug & Fødevarer

Axelborg, Axeltorv 3
DK 1609 København V

T +45 3339 4000
F +45 3339 4141
E info@lf.dk
W www.lf.dk

CVR DK 25 52 95 29

Høringssvar til høring over udkast til bekendtgørelse om basisanalyser

Landbrug og Fødevarer takker for muligheden for at afgive høringssvar til bekendtgørelsen. Neden for følger først generelle bemærkninger og derefter mere specifikke bemærkninger til dele af teksten.

Generelle bemærkninger

Vi er først og fremmest positive overfor, at der lægges op til en mere direktivnær implementering af vandområdeplanerne og bekendtgørelsen flere steder er en direkte afskrift af vandrammedirektivet. Vi forudsætter naturligvis, at de resterende passager er fuldt ud i overensstemmelse med de retningslinjer, der er beskrevet i direktivet.

Basisanalysen er en vigtig grundsten i implementeringen af vandrammedirektivet, og det er derfor nødvendigt, at den hviler på et højt fagligt niveau. Her må vi understrege nødvendigheden af, at alle faktorer, der påvirker miljøtilstanden, identificeres og deres betydning i forhold til opnåelse af miljømålene vurderes. Hvis der skal være chance for at opnå god tilstand inden for tidsrammen, er det afgørende, at der sættes ind på flere fronter og tænkes i nye baner. Det ensidige fokus på kvælstof, som vi har set hidtil, har ikke haft en signifikant effekt på flere af de parametre, som vandområdets tilstand måles på. I Novana-rapporterne ses det f.eks., at ålegræssets dybdeudbredelse ikke er signifikant ændret de sidste 20 år. Første skridt mod en helhedsorienteret forvaltning må være en basisanalyse, der kortlægger alle påvirkninger.

For at få mest muligt information om alle vandområder og udnyttet det lokale kendskab bedst muligt bør man inddrage vandrådene i arbejdet med at identificere påvirkninger. Vandrådene kan med deres lokale kendskab bidrage til at identificere de væsentligste påvirkninger og vurdere, hvor stor betydning den enkelte påvirkning har.

Hvis væsentlige påvirkninger udelades fra analyser og indsatsprogrammer med begrundelsen om manglende viden, bør der straks iværksættes et undersøgelsesprogram, der sikrer den nødvendige viden. Indtil det er sket, bør området fastsættes med et lavere miljømål med begrundelsen om manglende viden.

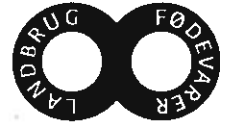
Landbrug & Fødevarer skal endvidere gøre opmærksom på, at man f.eks. ved økonomiske konsekvensvurderinger også bør tage højde for eventuelle negative konsekvenser for fødevarerivsksomhederne, herunder ift. virksomhedernes spildevandsforhold, miljøfremmede stoffer mv.

Bemærkninger til de enkelte §§

§3: Naturstyrelsen bør inddrage vandrådene i identifikationen af menneskeskabte belastninger for at få den største viden om hvert område og gavn af vandrådernes lokale kendskab.

Landbrug & Fødevarer er erhvervsorganisation for landbruget, fødevarer- og agroindustrien. Med en eksport på over 156 milliarder kroner årligt og med 169.000 beskæftigede repræsenterer vi et af Danmarks vigtigste eksporterhverv.

Ved at nytænke og synliggøre erhvervets bidrag til samfundet sikrer vi vores medlemmer en stærk placering i Danmark og globalt.

§6, stk.4: Hvis der er tale om emissioner, udledninger og tab, hvor der forekommer store variationer mellem år, bør der tages højde for det i forbindelse ved opgørelser enten ved at normalisere værdien eller på anden måde korrigere. Usikkerheden bør ydermere beskrives.

§7: Vi må henstille til at denne økonomiske analyse offentliggøres og ligger frit tilgængeligt på internettet.

Bilag 1, del A, afsnit 2.4: System B under kystvande mangler de obligatoriske faktorer i skemaet. De faktorer, der ifølge direktivet er obligatoriske, er listet under fakultative. Derudover mangler den fakultative faktor "strømhastighed", som findes i direktivteksten, men ikke i skemaet i bekendtgørelsen.

Bilag 1, del A, afsnit 4 stk. 2: Denne passage er ikke at genfinde i direktiv teksten, og den bør derfor udgå. Det er ikke ifølge direktivet muligt alene at benytte historiske observationer som referenceforhold grundet stor variation inden for en type af overfladevandområde. I vejledningsdokumentet for kyst- og overgangsvande, hvor det er beskrevet hvorledes referenceforhold skal fastsættes¹, står der følgende om brug af historiske værdier: "Pressures such as diffuse pollution and land-use patterns are indirect pressures that Member States are required to control under the WFD. However, it is unrealistic to base reference conditions upon historic landscapes that no longer exist in modern Europe." Dagens Danmark er i høj grad ændret i forhold til, hvordan det så ud for hundrede år siden, hvor referenceobservationerne for ålegræssets dybdeudbredelse stammer fra. Både klimaet, de fysiske forhold med havne, broer og dæmninger samt befolkningstætheden er i høj grad ændret. Referenceforholdene bør derfor ændres, så de er realistiske i forhold til den virkelighed, vi lever under i dag, og så det er muligt at opnå god økologisk tilstand samtidig med, at der er en fødevareproduktion, der understøtter samfundet.

Med venlig hilsen

Lise Johnsen
Konsulent

Vand & Natur

D +45 3339 4063
M +45 5167 1553
E ljo@if.dk

¹ Common Implementation Strategy for the Water Framework Directive (2000/60/EC), Guidance document n.o 5 "Transitional and Coastal Waters Typology, Reference Conditions and Classification Systems", [https://circabc.europa.eu/sd/a/85912196-4dca-432e-84d6-a4dded785da5/Guidance%20No%205%20-%20characterisation%20of%20coastal%20waters%20-%20COAST%20\(WG%202.4\).pdf](https://circabc.europa.eu/sd/a/85912196-4dca-432e-84d6-a4dded785da5/Guidance%20No%205%20-%20characterisation%20of%20coastal%20waters%20-%20COAST%20(WG%202.4).pdf)

Dato: 28. november 2014

Til:
Naturstyrelsen

nst@nst.dk
maric@nst.dk

Danmarks
Naturfredningsforening

Masnedøgade 20
2100 København Ø
Telefon: 39 17 40 00
Mail: dn@dn.dk

Høringssvar fra Danmarks Naturfredningsforening (DN) til

Høring over udkast til bekendtgørelse om overvågning af overfladevandets, grundvandets og beskyttede områders tilstand, og om naturovervågning af internationale naturbeskyttelsesområder

Høring over udkast til bekendtgørelse om fastlæggelse af miljømål for vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og grundvand

Høring over udkast til bekendtgørelse om basisanalyser

Høring over udkast til bekendtgørelse om indholdet af Vandområdeplaner

(J.nr. NST-4800-00002, J.nr. NST-4200-00028, J.nr. NST-400-00082, J.nr. NST-4200-00029)

De 4 bekendtgørelser viderefører principielt de hidtidige bestemmelser i miljømålsloven, men skulle angiveligt udgøre en mere direktivnær implementering af vandrammedirektivet, især hvad angår proces og offentlighedens inddragelse.

Herunder følger DN's bemærkninger til de enkelte bekendtgørelsesudkast.

Udkast til bekendtgørelse om overvågning af overfladevandets, grundvandets og beskyttede områders tilstand, og om naturovervågning af internationale naturbeskyttelsesområder

1.2 Udvælgelse af overvågningspunkter (i kontrolovervågningen) - de første to pinde omhandler punkter på store vandløb med opland på over 2500 km² og punkter på store søvolumener. DN finder det er et (rystende) tyndt målenet, der hermed lægges ud. Vigtigt at der tilføjes punkt om behovet for lange tidsserier på samme stationer.

Operationelle overvågning - teksten lyder OK, men kan indholds-mæssigt "udsultes" af manglende midler, hvilket efter DN's opfattelse i høj grad sker. Især er det nyligt påvist at åben hav overvågningen er så reduceret, at fyldestgørende vurderinger ikke kan foretages på det danske datagrundlag, men må forlade sig på nabolandenes data.

Hvilken mening giver det med en overvågningsfrekvens på 6 mdr for fytoplankton? Ingen i vandløb for det er ikke et af vandløbets biologiske kvalitetselementer (så ud med den), og det er alt for sjældent i søer og kystvand. Tilsvarende er overvågning operationelt med 3 års mellemrum for øvrige elementer problematisk sjældent - årlig overvågning burde være minimum til målopfyldelse er nået med mindre særlige forhold taler for andet (for eksempel at intern P-belastning er den afgørende faktor for at en sø ikke når i God økologisk tilstand - her er hvert 3. år OK). Næringsstofmålinger hver 3. måned er ikke nok, hvis man skal kunne lave transportvurderinger.

Pkt. 3.2 sidste afsnit: Det er ikke i orden at angive stoffer som numre i en liste – skriv stofferne helt ud.

Pkt 3.1 Analyse af langsigtede udviklingstendenser..... - her gælder tilsvarende nummerring, som ikke er gangbar – skriv stofferne helt ud.

I afsnit 3. Overvågningssystemer og grænser mellem kvalitetsklasser er der for fisk tabel 3 og 4. DFFVø finder her kun anvendelse i vandløbstype 1 (de små), men kunne vel også anvendes i vandløbstype 2 og 3 hvor der er god strøm (fald) og bund med grus og sten. Det ville tilføre vurderingerne yderligere kvantificering (antal ørreder pr 100 meter egnet vandløb).

Udkast til bekendtgørelse om fastlæggelse af miljømål for vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og grundvand

I Bilag 1 er beskrivelserne af God (og lavere) økologisk tilstand for vandløb ikke specificeret, som det f.eks. er tilfældet for søer, når det drejer sig om hydromorfologiske forhold, men der henvises til beskrivelser under de biologiske forhold, således at hydromorfologien bare skal passe til hvad de biologiske elementer kræver.
Det er ikke hensigtsmæssigt med så upræcise beskrivelser af de fysiske forhold.

Hvorfor er definitioner af kvalitetsmålsætningerne medtaget for Overgangsvande, når nu DK benægter at have sådanne?

DN savner formulering af at man i forbindelse med revision af miljømål skal lægge opfyldelsen af deres faktiske potentiale til grund og ikke lade sig nøje med opnåelse af det først satte mål. Eksempelvis vil masser af vandløb kunne nå høj tilstand ved en minimums ekstra indsats fra god tilstand – det potentiale skal udfoldes, idet det giver maksimal biodiversitet for en ringe indsats.

Tilsvarende om potentialet for søerne skal pointeres.

Hvor vandrådene og/eller kommunerne har kendskab til vandløb i dag udenfor vandplanen, men med væsentligt naturpotentiale, bør disse kunne optages specifikt med henblik på særskilt indsats i vandplanerne.

Der er ikke "sat plads af" til kvalitetselementet bentiske alger, som der snarest bør udarbejdes kvalitetskriterier for, som for de øvrige.

Udkast til bekendtgørelse om basisanalyser

§5 omtaler risikoen for at grundvandet ikke kan opfylde god kvalitet – hvorfor er der ikke en tilsvarende § for overfladevandet efter §3?

§6 stk 4 – det forekommer ubegrundet at bruge de seneste 3 års gennemsnit som reference for prioriterede stoffer og bekæmpelsesmidler.

Afsnit 5 - I indledende sætning bruges formuleringen "belastninger som overfladevandområderne i vandområdedistriktet vil kunne blive udsat for." Det forekommer besynderligt at bruge denne upræcise formulering i stedet for "belastninger som overfladevandområderne i vandområdedistriktet er udsat for." Hvad er begrundelsen herfor?

Afsnit 6 – hvorfor er **risikoen** for ikke at kunne opfylde miljømål i denne udgave blevet til **sandsynligheden** for ikke at opfylde miljømål? Det hedder dog direktivmæssigt risikovurdering og ikke sandsynlighedsvurdering.

Del B. Grundvand - her vender man så i indledningen tilbage til at bruge "risiko " igen – altså manglende konsekvens i sprogbrugen.

Afsnit 3 - for grundvand, der forventes ikke at kunne opfylde miljømålet, skal der redegøres for arealanvendelsen, hvorfra der tilføres vand til grundvandet, herunder forurening og infiltrationsændringer (regnvand, kunstig infiltration, opdæmning eller **dræning**). Kan der således forventes udarbejdet et dækkende kortmateriale for drænedes arealer til brug for det grundvand, der ikke opfylder sin målsætning?

Økonomiske analyser – under den overskrift er beskrivelsen meget kort og ikke fyldestgørende med henvisning alene til spildevandsselskaber og vandforsyning. Hvorledes vil man på det beskrevne grundlag eksempelvis kunne vælge omkostningseffektivt mellem at stoppe en grundvandsindvinding (markvanding eksempelvis) eller ophøre med vandindtag til / tilbagepumpe fra et dambrug i fald en vandløbsstrækning har for lav vandføring til at opnå sit miljømål?

Udkast til bekendtgørelse om indholdet af Vandområdeplaner

DN skal efterlyse et register over indvinding af overfladevand til dambrug og fungerende såvel som historiske vandkraftanlæg samt evt andre overfladevandindvindinger.

§1 pkt 6: "Et skøn over pålideligheden og præcisionen af overvågningsprogrammernes resultater for overfladevand" – hvorfor gælder noget tilsvarende ikke for grundvandets overvågning?

§2 punkt 3: I redegørelsen for foranstaltninger som var planlagt, men som ikke blev iværksat, savnes en tilføjelse om også at redegøre for foranstaltninger, som var **forudsat** i vandområdeplanen (baseline), men som ikke blev fuldført. En formulering kunne være ".....foranstaltninger, der var planlagt eller forudsat i den forudgående vandområdeplan, men som ikke blev iværksat eller fuldført."

Med venlig hilsen

Henning Mørk Jørgensen, havbiolog
3119 3235, hmj@dn.dk

Generel kommentar:

Ord som nitrater, fosfater osv. er ikke korrekt dansk, det hedder på dansk nitrat, sulfat osv., da det er stoford.

Udkast til Bekendtgørelse om basisanalyser

Del B. Grundvand

2. Yderligere karakterisering af grundvand

Kommentar: Det er uklart, om denne yderligere karakterisering kan foretages for en gruppe truede grundvandsforekomster eller den skal ske på forekomstniveau. Det forekommer umuligt at gruppere truede grundvandsforekomster, da geologi, hydrologi, geokemi og arealanvendelse i høj grad varierer henover Danmark.

Udkast til Bekendtgørelse om overvågning af overfladevandets, grundvandets og beskyttede områders tilstand og om naturovervågning af internationale naturbeskyttelsesområder.

Generel bemærkning:

Der savnes generelt en klarhed omkring skelen mellem 'grundvandsforekomster i risiko' og 'grundvandsforekomster i ringe tilstand'.

Det er bekymrende, at der ikke er beskrevet nogen overvågning af grundvandsforekomster i god tilstand, der kan dokumentere langsigtede udviklinger eller udvikling i vandkvalitet fra god til ringe.

Bilag 1

1.2. samt 2.2: Udvælgelse af overvågningspunkter

Kommentar: Det undrer, at vandløb med lille vandføring eller indvindingsbelastede vandløb ikke skal overvåges.

Bilag 2

Kommentar: Overvågning af grundvandsforekomster i god tilstand er tilsyneladende helt faldet ud. Hvordan identificeres så eventuelle nye problematikker?

Del A. Overvågning af kvantitativ tilstand.

"Overvågningen omfatter ændringer af grundvandsstanden....."

Kommentar: Der kunne med fordel knyttes en kommentar hertil om, at overvågningen også kan inddrage resultater fra den kemiske overvågning for parametre, hvis udvikling kan tilskrives indvindingstryk. Desuden savnes bemærkninger om mulighed for kombination med hydrologisk modellering.

2. Overvågningstæthed

Kommentar: Her muliggøres en gruppering af truede grundvandsforekomster. Det forekommer umuligt at gruppere truede grundvandsforekomster, da geologi, hydrologi, geokemi, arealanvendelse samt foranstaltninger til at afhjælpe tilstanden i høj grad varierer henover Danmark.

Del B. Overvågning af kemisk tilstand.

Bilag 2, del b

Første sætning. Indfør såvel i sætningen:

"Overvågningen omfatter såvel ledningsevne og koncentrationer af forurenende stoffer som indikatorer for grundvandets tilstand."

"Der anvendes overvågnings- og analysemetoder, som er i overensstemmelse med internationale kvalitetskontrolprincipper,....."

Kommentar: Bør det ikke fremgå, at der skal benyttes akkrediterede laboratorier?

2.1 Formål og 2.2 Udvælgelse af overvågningssteder

Der må være en modsætning mellem at overvåge langsigtede udviklingstendenser, både som følge af forandringer i de naturlige betingelser og menneskelig aktivitet (2.1) og så det at det skal finde sted i forekomster der er i risiko allerede ved udløbet af den planperiode der overvåges i. I grundvand er langsigtede ændringer noget der sker over langt flere år end de 6 år en planperiode varer.

2.2. Udvalgelse af overvågningssteder

Kommentar: Igen lægges der op til en gruppering som forekommer uhensigtsmæssig og måske endda umulig, da geologi, hydrologi, geokemi, arealanvendelse samt foranstaltninger til at afhjælpe tilstanden i høj grad varierer henover Danmark.

5. Krav til overvågning af grundvand, der er forurenede med nitrater, der stammer fra landbruget.

Kommentar: Hvem påhviler bevisbyrden i forhold til nitratkilde? Hvordan fastslås omfanget af nitratforureningen, hvis der ikke er enighed om baggrundskoncentrationer?

Bilag 3

Del B. Overvågningssystemer for grundvand

"Overvågningsnettet....udformes således, at det giver et sammenhængende og omfattende overblik over grundvandets kemiske tilstand i hvert vandløbsopland...."

Kommentar: Hvordan afgøres, hvormange overvågningspunkter og hvilken frekvens det kræver at få et sammenhængende og omfattende overblik? Kan een overvågningsboring i hvert af de 23 vandløbsoplande i princippet være tilstrækkeligt?

2. Minimumsliste over forurenende stoffer og indikatorer for hvilke der skal overvejes at fastsætte tærskelværdier.

Kommentar: Det forekommer ikke relevant at fastsætte tærskelværdier for ledningsevne som indikator for salt, da ledningsevnen er betinget af grundvandets totale ionindhold. Sulfat og/eller chlorid er derimod mere entydige indikatorer.

3. Undersøgelser af grundvandsforekomsters kemiske tilstand.

2) – resultater fra grundvandsovervågningen

Kommentar: Hvad forstås her ved "grundvandsovervågningen"? Hidtidig (og fremtidig??) NOVANA overvågning? Operationel og Kontrolovervågning? Resultater fra vandværkernes boringskontrol?

9.2 Kort over grundvandsforekomsters miljøtilstand

"Med en sort prik på kortet vises desuden de grundvandsforekomster, som er udsat for en signifikant og vedvarende tendens....."

Kommentar: En prik ses næppe særligt tydeligt. Anden signatur bør overvejes"

Del C. Vurdering af overvågningsresultater og klassificering af miljøtilstand

Punkt 8, stk. 2

"Ved vurdering af grundvandets kemiske tilstand aggregeres data fra de enkelte overvågningspunkter i en grundvandsforekomst for grundvandsforekomsten som helhed"

Foreslås ændret til:

"Ved vurdering af den kemiske tilstand for en grundvandsforekomst skal resultater fra hvert enkelt overvågningspunkt i grundvandsforekomsten inddrages"

Begrundelse. Ordet "aggregere" anvendes ikke entydigt på dansk. I den originale engelske udgave af Vandrammedirektivet anvendes formuleringen "In assessing status, the results of individual monitoring points within a groundwater body shall be aggregated". Ifølge Webster's New Dictionary of Synonyms betyder aggregate "the formation of a whole but without the blending of its constituents". Dette er i overensstemmelse med Ordbog over det Danske Sprog, ODS, Gyldendal: aggregere = (af lat. aggregare, af ad- + grex hjord, flok), samle; optage i et samfund og Ordnet.DK: fra latin aggregare 'samle sammen (i en flok)', afledt af grex 'kvæghjord'. Betydning: samle sammen, ofte i en ordnet mængde fx data, enheder eller informationer. Derimod oplyser Fremmedordbogen (<http://fremmedord.dk>) at Aggregere betyder "Danne summen af en mængde ens enheder."

Udkast til Bekendtgørelse om fastlæggelse af miljømål for vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og grundvand.

Bilag 3

Tabel 1.

"Grundvandsstanden i grundvandsstanden ligger tilstrækkelig højt til, at den gennemsnitlige indvinding pr. år over en lang periode ikke overstiger den tilgængelige grundvandsressource."

Kommentar: Hvordan afgøres "tilstrækkeligt højt"? Grundvandsstanden kan godt være høj men faldende, hvis der årligt indvindes mere end den årlige grundvandsdannelse – hvorved man først efter nogle år vil have udtømt den tilgængelige grundvandsressource. Formulering er en indirekte opfordring til grundvandsminering.

I øvrigt er det en forkert oversættelse af den originale direktivtekst: "The level of groundwater in the groundwater body is such that the available groundwater resources is not exceeded by the long-term annual average rate of abstraction". Der står således intet, der berettiger ordvalget "tilstrækkeligt højt".

Naturstyrelsen

Vandplaner og havmiljø

nst@nst.dk

Sendt elektronisk

Vingsted den 28. november 2014.

Høringssvar fra Danmarks Sportsfiskerforbund til udkast til 4 bekendtgørelser vedrørende vandplanlægning i planperiode 2016-21.

Danmarks Sportsfiskerforbund har modtaget udkast til 4 bekendtgørelser for kommende vandplanperioder.

Vi takker for muligheden for at afgive høringssvar, og har valgt at afgive et generelt høringssvar på de 4 udkast, efterfulgt af specifikke bemærkninger til hvert af de 4 udkast til bekendtgørelser fortløbende i høringssvaret.

Indledningsvis vil vi udtrykke et vist forbehold for høringssvaret, da de 4 udkast med bilag er et meget omfattende materiale, og med mange krydshenvisninger mellem de 4 udkast. Det havde været relevant med en fælles vejledning, der kunne præcisere hensigt og væsentlighed. En fælles vejledning kunne være suppleret med en vejledning til hver enkelt. Teksten er desuden meget knudret, hvilket normalt ikke kendetegner Styrelsens bekendtgørelser.

Tidspres er en del af hverdagen, men 4 så vigtige bekendtgørelser kræver mere tid.

Der henvises flere steder til LBK nr 951 af 03/07/2013 og derfor finder DSF at der burde være en øget fokus, målsætning og indsats for de vandområder der er omfattet af den internationale naturbeskyttelse – Natura 2000 områderne. Ved ikke at give disse vandansamlinger en øget opmærksomhed i de 4 udkast, er der ikke den ekstra opmærksomhed på den økologiske tilstand i disse områder. De burde som udgangspunkt alle sikres en høj økologisk tilstand. Vi bemærker naturligvis at dette kan nås, da vi læser at de specifikke miljømål følger i en kommende bekendtgørelse, men ser ikke at det er forberedt i de 4 udkast i høring.

Udkast til bekendtgørelse om Basisanalyser – j.nr.NST-400-00082.

§ 2. stk. 2 & 3. Vi finder opdelingen af vandløb i typologier mangelfuld. Der bør være flere typologier og det bliver tydeligt i bilag 1. hvor der er fastsat 6 typologier på vandløb. Manglen bliver endnu tydeligere i afsnit 4 i samme bilag, hvor typologien naturvandløb mangler når vi læser underafsnit 7.

Udkast til bekendtgørelse om overvågning af overfladevandets og beskyttede områders tilstand og om naturovervågning af internationale beskyttelsesområder - J.nr. NST-4800-00002.

Bilag 3. – 3.1. Vandløb, er der uoverensstemmelser og direkte fejl i tabellerne 4. og 5. Dansk fiskeindeks for vandløb (ø), DFFVø. Vi har derfor vedhæftet et forslag til rettelse i Bilag 1.

Udkast til bekendtgørelse om indholdet af vandområdeplanerne – J nr. NST-4200-00029.

Vi finder det meget hensigtsmæssigt at der udarbejdes kort, registre mv.

§ 1. afsnit 6. Det er ikke godt nok med et skøn over pålideligheden og præcisionen af overvågningsprogrammernes resultater for overfladevand.

§ 2. afsnit 3. Det bør fremgå hvad der skal iværksættes for at de foranstaltninger der var planlagt, men som ikke blev iværksat.

Bilag 1. afsnit 2: Det er ikke nok med et skøn over forurening og belastning. Det er nødvendigt med dokumentation.

Udkast til bekendtgørelse om fastlæggelse af miljømål for vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og grundvand – J.nr. NST-4200-00028.

Vi finder at bilag 1. er upræcis og ikke velegnet på grund af følgende:

Generelt afsnit. Det bør fremgå hvilke typologier og samfund der er tale om.

Fiskefauna – god tilstand (gælder både vandløb og søer): Det er uambitiøst eller også må der være tale om en fejl, hvis der kan mangle reproduktion eller udvikling for en bestemt art, idet nogle aldersklasser eventuelt ikke forekommer.

Det kan forekomme at en enkelt aldersklasse ikke forekommer, som går igen (manglende årgang), men at flere mangler er uacceptabelt i et vandløb/sø med god tilstand.

Afsnittet hydromorfologiske kvalitetselementer skal der en præcisering af hvad der er acceptabelt i vandløb med god tilstand.

Afsnittet om kontinuitet skal der være samme definition som høj tilstand. Det giver ingen mening, hvis der indbygges undtagelser, da kontinuitet er ekstremt vigtigt for vandløbets flora og fauna – og der ikke kontinuitet kan målopfyldelse blive vanskelig.

Det kan undre DSF at definitioner af kvalitetsmålsætningerne er medtaget for Overgangsvande, når NST ofte har benægter at vi har disse. Skal de med bør fisk også med i disse overgangsvande.

På trods af en ihærdig indsats finder vi at Bilag 2. er direkte uforståelig – hvad skal ske?

Afslutningsvis burde vejledningen være medsendt, hvilket ville lette forståelsen og præcisere bekendtgørelserne.

Bilag 1.

Ang. udkast til overvågningsbekendtgørelsen og DFFVø

Grænseværdierne i tabel 5 vedr. DFFVø i vandløb er foreslået i DCE's og DTU Aquas rapport til Naturstyrelsen "*Dansk fiskeindeks for vandløb (DFFV)*" (Kristensen m.fl. 2014) [Link](#)

Selve grænseværdierne er korrekt gengivet i tabel 5 - men der har dog indsneget sig fejl ang. måleenhederne, som bedes rettet i henhold til forslagene i Kristensen m.fl. (2014).

Vandløb af type 1:

Indekset baseres på "*Samlet tæthed af naturligt forekommende ørred- og lakseyngel*", ikke "antal ørred". Tætheden beregnes og angives *pr. 100 m² vandløb* (dvs. ikke pr. 100 m, som det er beskrevet i tabel 5)

Vandløb af type 2 og 3:

Indekset baseres på "*Samlet tæthed af naturligt forekommende ørred- og lakseyngel*", ikke "antal ørred". Tætheden beregnes og angives *pr. 100 m vandløb* (som korrekt beskrevet i tabel 5)

Tabellerne bør således udformes således:

Typeområde	Samlet tæthed af naturligt forekommende ørred- og lakseyngel pr. 100 m ² vandløb				
	Referenceværdi	Grænse høj/god	Grænse god/moderat	Grænse moderat/ringe	Grænse ringe/dårlig
Vandløb af type 1	> 130	130	80	40	10

Typeområde	Samlet tæthed af naturligt forekommende ørred- og lakseyngel pr. 100 m vandløb				
	Referenceværdi	Grænse høj/god	Grænse god/moderat	Grænse moderat/ringe	Grænse ringe/dårlig
Vandløb af type 2 og 3	> 250	250	150	100	30

Birgit Honore

Fra: Mette Mihle Laurbak <Mette.M.Laurbak@rsyd.dk>
Sendt: 28. november 2014 11:39
Til: NST - Naturstyrelsens hovedpostkasse
Emne: SV: Bekendtgørelser i høring

Til Naturstyrelsen

Tak for de fremsendte fire bekendtgørelser i høring. Vi har følgende kommentarer til dem:

Generelt finder vi at de fire bekendtgørelser har et meget stort spænd i det indholdsmæssige detaljeringsniveau, og indeholder mange henvisninger og mange bilag (og pdf filerne er tilsyneladende ikke søgbare). Desuden anvendes der termer, som sår tvivl om betydningen, og teksten bærer stedvis præg af at være en maskinel oversættelse. Endelig er fx definitionen af "punktkilder" upræcis – det er uklart om der menes forureninger fra spildevandsudledninger og –anlæg eller fra jordforureninger eller begge dele. Disse forhold har vanskeliggjort gennemgangen og kommenteringen af de fire bekendtgørelser.

Mere konkret bemærker vi, at der regionen bekendt ikke eksisterer samlede oplysninger om forureningsfaner i grundvandet og til bekg. om overvågning, Bilag 3, del B, nr. 6, 4) mener vi, at det tredjesidste ord "og" formentlig skal ændres til et "eller".

Venlig hilsen

Mette Mihle Laurbak
Landinspektør
Regional Udvikling, Miljø og Råstoffer

Mette.M.Laurbak@rsyd.dk
Direkte tlf. 76631941 Mobil: 29201941
EAN: 5798002571622 - Personreference: 10166

Region Syddanmark
Damhaven 12. 7100 Vejle
Telefon 76631000
www.regionssyddanmark.dk

Fra: Marie-Louise Christensen [<mailto:maric@nst.dk>]

Sendt: 31. oktober 2014 12:04

Til: samfund@advokatsamfundet.dk; info@baeredygtigtlandbrug.dk; danva@danva.dk; mail@dkfisk.dk; dn@dn.dk; post@jaegerne.dk; daff.medlemskontor@live.dk; danskakvakultur@danskakvakultur.dk; hoeringssager@danskerhverv.dk; bruno@knudensvej82.dk; danskgartneri@danskgartneri.dk; di@di.dk; info@dlbr.dk; jj@danskilmiljoteknologi.dk; [danskilmoller@gmail.com](mailto:danskmoller@gmail.com); dof@dof.dk; info@skovforeningen.dk; mail@danskeadvokater.dk; dv@danskevandloeb.dk; info@ecocouncil.dk; dce@au.dk; mail@envina.dk; fri@frinet.dk; fvd@fvd.dk; fr@friluftsraadet.dk; geus@geus.dk; info@hededanmark.dk; hedeselskabet@hedeselskabet.dk; hofer@hofer.dk; ida@ida.dk; kl@kl.dk; ktc@ktc.dk; hoering@lf.dk; mail@landdistrikterne.dk; info@praktiskoekologi.dk; ssg@danskbyggeri.dk; NMKN - Natur- og Miljøklagenævnets hovedpostkasse; info@skovdyrkerne.dk; sek@stf.dk; post@sportsfiskerforbundet.dk; wwf@wwf.dk; info@verdensskove.org; vfl@vfl.dk; info@okologi.dk; BM Postkasse; 1-DEP Erhvervs- og Vækstministeriets officielle postkasse; Finansministeriets postkasse; fmn@fmn.dk; jm@jm.dk; km@km.dk; KEBMIN - Klima-, Energi- og Bygningsministeriet; Kulturministeriet; MBBL Hovedpostkasse; sm@sm.dk; fvm@fvm.dk; sum@sum.dk; skm@skm.dk; trm@trm.dk; D-DEP - enhedspostkasse; um@um.dk; uvm@uvm.dk; oim@oim.dk; kontakt@regionmidtjylland.dk; Region Syddanmark;

region@rn.dk; regionh@regionh.dk; regionsjaelland@regionsjaelland.dk; Assens Kommune; fmk@faaborgmidtfyn.dk; kommune@kerteminde.dk; kommune@nyborg.dk; kommunen@billund.dk; kommunen@fredericia.dk; kommunen@kolding.dk; middelfart@middelfart.dk; odense@odense.dk; post@aeroekommune.dk; post@haderslev.dk; post@langelandkommune.dk; post@nordfynskommune.dk; post@vejenkom.dk; post@vejle.dk; post@aaabenraa.dk; raadhuset@esbjergkommune.dk; raadhuset@fanoe.dk; svendborg@svendborg.dk; toender@toender.dk; vardekommune@varde.dk; Åå Sønderborg Kommune (sikker email) - www.sonderborg.dk (raadhus@sonderborg.dk); albertslund@albertslund.dk; balkom@balk.dk; brondby@brondby.dk; dragoer@dragoer.dk; epost@frederikssund.dk; fredensborg@fredensborg.dk; furesoe@furesoe.dk; gentofte@gentofte.dk; glostrup.kommune@glostrup.dk; gribskov@gribskov.dk; herlev@herlev.dk; hillerod@hillerod.dk; hvidovre@hvidovre.dk; ishojkommune@ishoj.dk; kommune@egekom.dk; kommune@htk.dk; kommune@vallensbaek.dk; kommunen@alleroed.dk; kommunen@gladsaxe.dk; kommunen@horsholm.dk; kommunen@taarnby.dk; lyngby@ltk.dk; mail@halsnaes.dk; mail@helsingor.dk; okf@okf.kk.dk; post@brk.dk; rk@rk.dk; rudersdal@rudersdal.dk; raadhuset@frederiksberg.dk; favrskov@favrskov.dk; horsens.kommune@horsens.dk; kommune@samsoe.dk; kommunen@herning.dk; kommunen@holstebro.dk; kommunen@silkeborg.dk; lemvig.kommune@lemvig.dk; norddjurs@norddjurs.dk; odder.kommune@odder.dk; post@ikast-brande.dk; post@rksk.dk; randerskommune@randers.dk; raadhus@hedensted.dk; sk@skivekommune.dk; skanderborg.kommune@skanderborg.dk; struer@struer.dk; syddjurs@syddjurs.dk; viborg@viborg.dk; aarhus.kommune@aarhus.dk; hjoerring@hjoerring.dk; kommunen@laesoe.dk; kommunen@morsoe.dk; post@frederikshavn.dk; post@vesthimmerland.dk; raadhus@99454545.dk; raadhus@jammerbugt.dk; raadhus@mariagerfjord.dk; raadhus@rebild.dk; thistedkommune@thisted.dk; aalborg@aalborg.dk; kalundborg@kalundborg.dk; kommune@odsherred.dk; kommune@solrod.dk; kommunen@faxekommune.dk; kommunen@guldborgsund.dk; kommunen@roskilde.dk; lolland@lolland.dk; naestved@naestved.dk; post@holb.dk; post@lejre.dk; post@vordingborg.dk; ringsted@ringsted.dk; raadhus@greve.dk; raadhus@koege.dk; slagelse@slagelse.dk; soroekom@soroe.dk; stevns@stevns.dk

Emne: Bekendtgørelser i høring

Vedhæftet fremsendes fire bekendtgørelser i høring.

Med venlig hilsen

Marie-Louise Christensen

Fuldmægtig

Vandplaner og havmiljø

Dir. tlf.: (+45) 72 54 48 12

maric@nst.dk

Miljøministeriet

Naturstyrelsen

Haraldsgade 53

DK-2100 København Ø

Tlf.: (+45) 72 54 30 00

www.naturstyrelsen.dk

NOTAT

Høringssvar til bekendtgørelsesudkast om basisanalyser

KL har indtryk af, at bekendtgørelsen er søgt opbygget hensigtsmæssigt og overskueligt. Formen ligner tilsvarende samtidigt udsendte bekendtgørelsesudkast.

KL konstaterer med beklagelse, at de fremsendte forslag til regler ikke er forståelige. Blandt andet indgår i bilag betydelige tekstmængder, der ikke understøtter den faktiske regeldannelse nævnt i bekendtgørelsens §§ 1-8. Eksempel: Bilag 1, del A, afsnit 2.

Bilag 1, del A, afsnit 2 indeholder en størrelsestypologi på grundlag af afstrømningsområde. Disse grænser er betydeligt større end oplandsarealerne i Bilag 1, del A, afsnit 3.

Bekendtgørelsen bliver urimeligt vanskeligt tilgængelig, når alternative afgrænsninger vises i bilagene.

KL foreslår, at den danske bekendtgørelse alene beskriver forhold, der bliver gældende dansk ret.

KL foreslår samtidig, at eventuelle behov for at dokumentere implementering af direktivets alternativer håndteres i et særskilt bilag herom. Et sådant bilag kan levere den nødvendige dokumentation uden at forvirre de danske brugere.

KL har modtaget bidrag fra flere kommuner, som ikke forstår bestemmelserne. Det opleves uklart, hvordan vandløb med oplandsareal <10 km² søer fra 0,05-0,5 km² samt øvrige endnu mindre søer, som er omfattet af den nugældende bekendtgørelse og vandplan, tænkes håndteret fremover.

Den 30. november 2014

Sags ID: SAG-2014-06555
Dok.ID: 1944884

NPJ@kl.dk
Direkte 3370 3750
Mobil 2327 5931

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S
Telefon 3370 3750

www.kl.dk
Side 1/2

Tilsvarende forhold gør sig gældende for overgangsvande og kystvande. KL savner udpegning af konkrete overgangsvande. KL finder det væsentligt, at overgangsvandene identificeres, det har bl.a betydning for hvordan og hvor overvågningen skal foregå.

Afslutningsvis oplyser KL, at kommunerne ikke umiddelbart har kendskab til, hvor mange personer, en enkelte vandindvinding forsyner. Den oplysning synes efterspurgt i Bilag 1, del B, afsnit 3, første pind.

venlig hilsen

Niels Philip Jensen
konsulent